

Siilinjärvi

Harjamäki

Asemakaava ja asemakaavan muutos

Kirkonkylä, 1. kunnanosa

Kaavatunnus 749 2500

Korttelit 2520-2526

Vireilletulosta ilmoitettu: 14.11.2019

Hyväksymiskäsittely:

Toimielin	Pvm	§
Kunnanhallitus	28.10.2020	165
Kunnanvaltuusto	09.11.2020	31

Kaavoitustoimisto korjattu 24.3.2022 (HL 51§)

Kaava-alueen sijainti

Siilinjärvi

Harjamäki

Asemakaava ja asemakaavan muutos

Kaavatunnus 749 2500

Korttelit 2520-2526

Kaavaselostus, joka koskee 28.10.2020 päivättyä asemakaavakarttaa

Asemakaavan muutos koskee: Siilinjärven kunnan 1. kunnanosan korttelia 2520 sekä virkistys- ja katualueita Harjamäki 2 asemakaava-alueella.

Asemakaavalla muodostuvat: Siilinjärven kunnan 1. kunnanosan 2520-2526 sekä virkistys-, erityis- ja katualueet Harjamäen asemakaava-alueella.

Alueen sijainti: Suunnittelualue sijaitsee noin 3 kilometriä Siilinjärven kirkonkylän keskustasta länteen, Harjamäen alueella. Alue rajautuu Myllyharjuntiehen, Harjamäentiehen ja Soutajantiehen.

Kaavatyön tarkoitus:

Asemakaavalla:

- määritellään Harjamäen alueella sijaitsevan asemakaavoittamattoman alueen nykyinen käyttö ja tutkitaan alueen täydennysrakentamismahdollisuudet
- selvitetään ja huomioidaan rakennetun ympäristön rakennus- ja kulttuurihistorialliset arvot sekä maisemalliset arvot ja annetaan kaavassa tarvittavat suojelumääräykset ja -suositukset
- tarkastellaan alueen liikennejärjestelyjen toimivuus ja turvallisuus ja esitetään niihin tarvittavat muutokset
- osoitetaan aluetta palvelevat virkistys- ja katualueet

Kaava-alueen pinta-ala on n. 16,5 ha.

Kaavan laatija:

Siilinjärven kunta, Elinvoima-
ja konsernipalvelut
PL 5, 71801 Siilinjärvi

puh 017 401 111
fax 017 401 132

kaavoituspäällikkö
Timo Nenonen
p. 044 740 1410

kaavasuunnittelija
Riikka Leskinen
p. 044 740 1403

Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@siilinjarvi.fi

Sisällysluettelo

1.	JOHDANTO JA KAAVATYÖN TIIVISTELMÄ.....	1
1.1	Kaavaprosessin vaiheet.....	1
1.2	Asemakaavan tavoitteet ja keskeinen sisältö	1
1.3	Asemakaavan toteuttaminen.....	1
2.	LÄHTÖKOHDAT	2
2.1	Selvitys suunnittelualueen oloista	2
2.1.1	Alueen yleiskuvaus	2
2.1.2	Luonnonympäristö	3
2.1.3	Rakennettu ympäristö.....	6
2.1.4	Maanomistus	17
2.2	Suunnittelutilanne	17
2.2.1	Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	17
3.	ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	21
3.1	Asemakaavan suunnittelun tarve	21
3.2	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset.....	21
3.3	Osallistuminen ja yhteistyö.....	21
3.3.1	Osalliset.....	21
3.3.2	Vireilletulo	21
3.3.3	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	21
3.3.4	Viranomaisyhteistyö.....	22
3.4	Asemakaavan tavoitteet.....	22
3.4.1	Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet.....	22
3.4.2	Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen.....	23
3.5	Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	23
3.5.1	Kaavaluonnoksen valmistelu.....	23
3.5.2	Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet	24
3.6	Mielipiteet ja niiden huomioiminen	25
3.6.1	Luonnosvaiheen palaute.....	25
3.6.2	Ehdotusvaiheen palaute	34
3.6.3	Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset.....	40
4.	ASEMAKAAVAN KUVAUS	41
4.1	Kaavan rakenne.....	41
4.1.1	Mitoitus	41
4.1.2	Palvelut.....	41
4.2	Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	41
4.3	Aluevaraukset.....	41
4.3.1	Korttelialueet.....	41
4.3.2	Muut alueet.....	43
4.4	Kaavan vaikutukset.....	45
4.5	Ympäristön häiriötekijät.....	48
4.6	Kaavamerkinnot ja – määräykset.....	49
4.7	Nimistö	49
5.	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS.....	50
5.1	Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat.....	50
5.2	Toteuttaminen ja ajoitus.....	50
5.3	Toteutuksen seuranta	50

Kuvaotsikkoluettelo

Kuva 1 Ortoilmakuva suunnittelualueelta.....	3
Kuva 2 Maaperän rakennettavuus.....	4
Kuva 3 Maaperä suunnittelualueella.....	4
Kuva 4 Harjamäentien ja Harjamäenraitin välillä olevaa vanhaa männikköä.....	5
Kuva 5 Harjamäen sairaala-aluetta peltoineen 1960-luvulta.....	7
Kuva 6 Viistoilmakuva vuodelta 2017.....	7
Kuva 7 Virkistyspalveluita kaava-alueella ja sen läheisyydessä.....	8
Kuva 8 Joukkoliikenteen pysäkit ja kevyen liikenteen väylät.....	9
Kuva 9 Liikenneselvityksen verkollisen vaihtoehtotarkastelun tutkitut ideavaihtoehdot.....	10
Kuva 10 Liikenneselvityksessä esitetty 1.vaiheen liikenneverkko.....	11
Kuva 11 Harjamäen keskusta-alue, rakennus- ja alueinventointi. Asemapiirros.....	14
Kuva 12 Harjamäen keskusta-alue, rakennus- ja alueinventointi. Täydennysrakentaminen.	15
Kuva 13 Ote Siilinjärven muinaisjäännöspotentiaali –selvityksen liitekartoista.....	15
Kuva 14 Kaava-alueen maanomistus.....	17
Kuva 15 Ote maakuntakaavayhdistelmästä.....	18
Kuva 16 Ote Kirkonkylän yleiskaavasta.....	19
Kuva 17 Ote ajantasa-asemakaavasta.....	20
Kuva 18 Harjamäen alueelle mietittyjä vaihtoehtoisia liikenneratkaisuja.....	24
Kuva 19 Rakentamisen mahdollinen vaiheistus, vaihe 1.....	24
Kuva 20 Rakentamisen mahdollinen vaiheistus.....	25
Kuva 21 Havainnekuva kaavan mahdollistamasta rakentamisesta.....	50

Tämän kaavaselostuksen liitteenä:

1. Tilastotiedot
2. Ajantasa-asemakaava
3. Inventointitiedot
4. Kaavakartta merkintöineen ja määräyksineen

Muuta tausta-aineistoa

- Kuopion seudun maakuntakaava, Ympäristöministeriö, 3.7.2008
- Pohjois-Savon maakuntakaava, Ympäristöministeriö, 7.12.2011
- Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava, Ympäristöministeriö, 15.1.2014
- Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava, Maakuntavaltuusto, 16.6.2015
- Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 1. vaihe, Maakuntavaltuusto 19.11.2018
- Kirkonkylän yleiskaava, Siilinjärven kunta, 2016
- Kuntastrategia 2025, Siilinjärven kunta, 2018
- Maankäyttöpoliittinen ohjelma, Siilinjärven kunta, 2010
- Kuopion seudun kevyen liikenteen strategia, 2010
- Ylä-Savon ja Siilinjärven liikenneturvallisuussuunnitelma. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, raportteja 33, 2017
- Kuopion ja Siilinjärven tie- ja raideliikenteen meluselvitys. WSP Finland Oy, 19.12.2008
- Kuopion ja Siilinjärven meluselvitys vuosille 2017 ja 2035. WSP Finland Oy 13.10.2017
- Siilinjärven rakennuskulttuuri-inventointi 2013. FCG suunnittelu ja tekniikka, 2013.
- Siilinjärvi, Kirkonkylän yleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi, Mikroliitti Oy, 2015
- Selvitys Siilinjärven muinaisjäännöspotentialista. Mikroliitti Oy, 8.6.2017
- Siilinjärven Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen –pohjavesialueiden geologinen rakenne-tutkimus ja pohjaveden virtausmallinnus. Geologian tutkimuskeskus 14.12.2016
- Harjamäen lämpökeskuksen polttoaineen muutosta koskeva ympäristölupa (Ympäristölupa 5/2011). Siilinjärven kunta 2011
- Tuotantolaitosten sijoittaminen. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2015
- Harjamäen keskusta-alue, rakennus- ja alueinventointi 2019. Arkkitehtitoimisto Arto Mattila Oy, 30.9.2019
- Harjamäen asemakaavan verkollinen tarkastelu. Sitowise Oy, luonnos 30.10.2019

1. JOHDANTO JA KAAVATYÖN TIIVISTELMÄ

1.1 Kaavaprosessin vaiheet

Asemakaavan laatiminen on asetettu tavoitteeksi vuosien 2018 ja 2019 kaavoitusohjelmassa. Asemakaavan aloituspalaveri viranomaisille pidettiin tammikuussa 2019.

Asemakaava tuli vireille ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluaineisto asetettiin nähtäville marras-joulukuussa 2019. Asemakaavaehdotus asetettiin nähtäville elokuussa 2020. Asemakaava on tarkoitus hyväksyä ja saada lainvoimaiseksi vuoden 2020 aikana.

Asemakaavakartassa havaittiin kaavan hyväksymiskäsittelyn ja voimaantulon jälkeen tekninen virhe. 9.11.2020 hyväksytyssä Harjamäen asemakaavassa (kaavatunnus 749 2500) on virheellisesti käytetty osittain samoja korttelinumeroita kuin 27.8.2001 hyväksytyssä Harjamäki 1 asemakaavassa (kaavatunnus 749 2510). Havaitun virheen vuoksi Harjamäen asemakaavan (749 2500) korttelinumerot 2500-2505 on korvattu uusilla korttelinumeroilla 2521-2526. Korjaukset on tehty kaavakarttaan, kaavaselostukseen sekä suunnittelu- ja rakentamistapaohjeeseen. Korjaus ei vaikuta kaavan sisältöön. (Hallintolaki 51 §, kirjoitusvirheen korjaus).

1.2 Asemakaavan tavoitteet ja keskeinen sisältö

Harjamäellä sijaitsevan, Yrityskeskus Innocumin alueen rakennettu ympäristö on vielä asemakaavoittamaton. Kaavatyön tavoitteena on määritellä asemakaavoittamattoman alueen nykyinen käyttö ja tutkia alueen täydennysrakentamismahdollisuudet. Tavoitteena on myös alueella jo olemassa olevien toimintojen säilyttäminen ja toiminnan turvaaminen sekä kehittäminen.

Asemakaavoitettava alue on osa vanhaa maakunnallisesti arvokasta sairaala-alueita, jonka vuoksi kaavatyössä selvitetään ja huomioidaan rakennetun ympäristön rakennus- ja kulttuurihistorialliset arvot sekä maisemalliset arvot ja annetaan kaavassa tarvittavat suojelumääräykset ja -suositukset. Uudisrakentamisessa tulee ottaa huomioon ympärillä oleva puistomaisuus ja vanhan sairaala-alueen rakennettu kulttuuriympäristö.

Asemakaava-alueelle ja sen läheisyyteen sijoittuu useita eri toimintoja mm. Hamulan alakoulu, päiväkotia Pilvilinna, Sakupe Oy:n tekstiilihuoltokeskus ja Yrityskeskus Innocum, jotka tuottavat alueelle paljon liikennettä. Alueen liikennejärjestelyjen toimivuus ja turvallisuus tarkastellaan ja esitetään niihin tarvittavat muutokset. Erityistä huomiota kiinnitetään kevyen liikenteen, saattoliikenteen ja huoltoliikenteen risteyskohtiin ja liikenteen sujuvuuden suunnitteluun. Kaavatyön yhteydessä selvitetään nykyistä ja tulevaa Harjamäen alueen kytkeytymistä ympäröivään liikenneverkkoon asemakaavan suunnittelualuetta laajemmalla alueella.

Suunnittelualue sijoittuu pohjavesialueelle, jonka vuoksi asemakaavassa osoitetaan tarvittavat suojelumääräykset pohjavesialueelle. Kaavassa osoitetaan aluetta palvelevat katualueet sekä viheralueet.

1.3 Asemakaavan toteuttaminen

Alueen toteuttaminen ja täydennysrakentaminen on mahdollista aloittaa heti kaavan lainvoimaiseksi tulon jälkeen. Rakennusten laajentamisia ja osa uusista rakennuspaikoista on mahdollista toteuttaa nykyiseen katu- ja kunnallistekniseen verkostoon tukeutuen. Toteuttamisen tarkempi aikatauluttaminen ja rakentamisen vaiheistus jää alueen maanomistajien ratkaistavaksi. Alueelle sijoittuvan täydennysrakentamisen kokonaismäärä huomioon ottaen toteutus tulee ajoittumaan usealle vuodelle.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Asemakaava-alue sijaitsee Harjamäellä, noin 3 kilometriä Siilinjärven kirkonkylän keskustasta länteen. Kaava-alue on osa vanhaa Harjamäen sairaala-aluetta, jota ympäröivät tiiviisti rakennetut Harjamäen ja Vesijärven pientaloalueet.

Harjamäen piirimielisairaala perustettiin 1920-luvulla vanhan tilakeskuksen yhteyteen keskelle maaseutua. Sairaala-alueelle rakennettiin useita arkkitehti Axel Mörnen, Sakari Honkavaaran, Reino Koivulan ja Kaj Michaelin suunnittelema sairaalan toimintoihin liittyneitä rakennuksia huoltorakennuksista henkilökunnan asuinrakennuksiin. Osa rakennuksista on ehditty jo purkaa, mm. asuntola (H2, vuodelta 1939) sekä asuntola/vuodeosasto (S4 vuodelta 1953).

Sairaalan lopetettua toimintansa vuonna 1997 alueelle perustettiin kiinteistöyhtiö (Kiinteistö Oy Isoharja) hallitsemaan ja kehittämään vanhaa sairaala-aluetta rakennuksineen. Alueelle syntyi kiinteistöyhtiön myötä Yrityskeskus Innocum, joka vuokraa entisissä sairaala-rakennuksissa sijaitsevia toimitiloja yrittäjille. Alueella toimii nykyisin noin 60 yritystä ja yhteisöä ja työpaikkoja alueella on noin 450.

Yrityskeskus Innocumin ympäristö on säilynyt puistomaisena ja alueella on havaittavissa vielä vanhalle sairaala-alueelle leimallista, harkitusti sommiteltua ympäristöä. Pääosa suunnittelualueen puustosta on harjualueille tyypillistä männikköä, rakennusten ja tiestön varteen on istutettu koivu- ja lehtikuusikujanteita. Kaavoitettavalla alueella ja lähiympäristössä sijaitsee useita leikkipuistoja, kaksi pallokenttää sekä tenniskenttä.

Kaava-alueelle saavutaan Harjamäentietä, joka toimii Vesijärven ja Harjamäen alueiden koojakatuna. Suunnittelualueen sisäiset liikenne yhteydet ovat syntyneet pääosin jo sairaalan toiminta-aikana, mikä asettaa haasteita eri liikennemuotojen yhteensovittamisessa. Alueella on paljon kevyttä- ja saattoliikennettä päiväkodille ja koululle sekä raskasta- ja huolto-liikennettä mm. pesulalle ja Yrityskeskus Innocumille, jotka risteävät mm. Myllyharjuntielle ja Harjamäenraitilla.

Asemakaavoitettavan alueen pinta-ala on noin 16,5 ha, josta asemakaavan muutosaluetta on noin 2,3 ha. Kaava-alue rajautuu pohjoisessa peltoalueisiin, idässä Myllyharjuntiehen, etelässä Harjamäentiehen ja lännessä Soutajantiehen.

Alueen pohjoisosassa sijaitsee Sakupe Oy:n toimitilat sekä Savon Voima Oyj:n Harjamäen kaukolämpökeskus. Suunnittelualueen keskiosassa sijaitsee Innocumin päärakennus (S1) ja sairaalan entiset huoltorakennukset (T2, T3), jotka kaikki toimivat nykyään yrityskeskus Innocumin vuokraamina toimisto- ja varistorakennuksina sekä väliaikainen viipalerakennus kunnan työntekijöille. Länsiosassa suunnittelualuetta sijaitsee Kevättömän sairaala (S6), joka toimii palvelukotina erityisryhmille. Alueen eteläosassa sijaitsee Harjamäen sairaalan entinen päärakennus (S2), jossa toimii nykyisin päiväkotitoiminta Pilvilinna sekä ns. Naistalo (S3), joka toimii toimistorakennuksena.

Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee Hamulan alakoulu ja Harjamäen puutarha. Hieman kauempana pohjoisessa toimii Siilin Ratsastuskeskus.

Kuva 1 Ortoilmakuva suunnittelualueelta
(Paikkatietoikkuna)

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemarakenne, maisemakuva

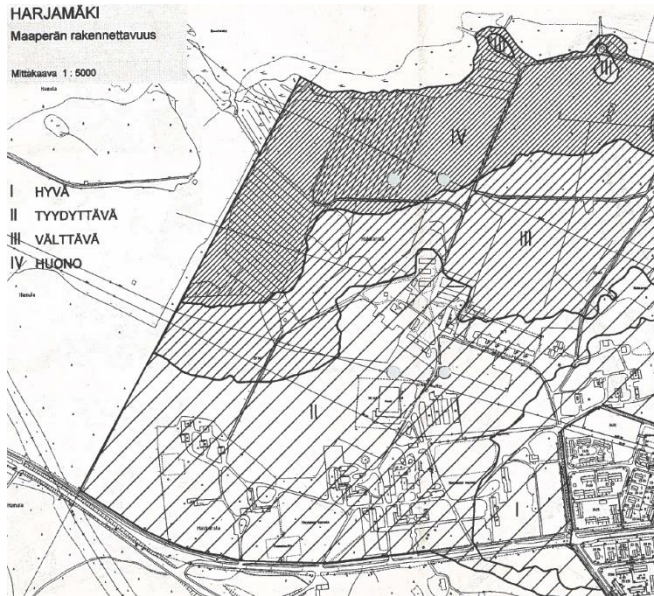
Harjamäen entinen sairaala-alue on aikanaan rakennettu Siilinjärveltä Maaningan suuntaan jatkuvan suuren saumamuodostumarjun rinteeseen. Maasto laskee pohjoisen suuntaan kunnes rajautuu Kevätön-järveen. Harjun Kevättömälle laskeutuva pohjoisrinne muodostuu useasta peräkkäisestä terassimaisesta rinteestä. Entinen sairaala-alue on lakialueen alapuolisella ylätasanteella ja sairaalalle aikanaan kuuluneet puutarha ja pellot pohjoisen suuntaan laskevilla rinteillä. Suunnittelualueen matalin kohta noin + 105 mpy sijoittuu kaava-alueen pohjoisosan peltoalueille, Sakupe Oy:n läheisyyteen ja korkein kohta noin + 115 mpy kaava-alueen eteläosaan, Harjamäentielle.

Sairaalalle kuuluneet peltoalueet ovat aikanaan yltäneet Kevättömän ranta-alueille saakka. 1970-luvulla, karjapidon päättymisen myötä, sairaalan peltoja alettiin metsittämään rannasta alkaen mm. koivikoksi ja lehtikuusikoksi. Entiseltä sairaala-alueelta ja Harjamäentieltä avautuneet järvinäkymät ovat rantametsän kasvun myötä hävinneet.

Kaava-alueen eteläpuolella sijaitsee Patakukkulan – Tarinaharjun harjualue, jossa soranoton vuoksi oli useita vuosikymmeniä avoinna laajoja sorakuoppia. Nykyään, soranoton loppumisen myötä kuopat ovat alkaneet metsittyä. Kaava-alueen itä- ja länsipuolelle sijoittuvat Harjamäen ja Vesijärven asuinalueet, joiden läpi itä-länsisuuntaisesti kulkee kokoojakatuna toimiva Harjamäentie.

Maaperä ja rakennettavuus

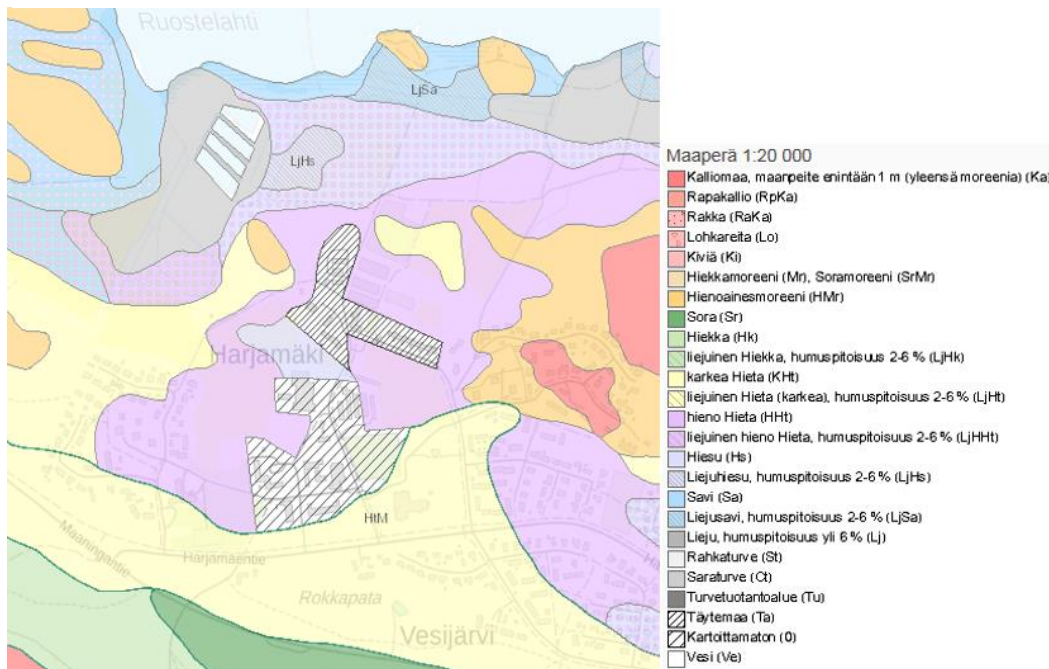
Kaava-alueen maaperän rakennettavuutta on selvitetty Harjamäen sairaala-alueen aatekilpailun yhteydessä 1990-luvulla. Suunnittelualue sijoittuu rakentamiskelpoisuusluokkaan tyydyttävä (II).

II Tyydyttävä

Maapohja on hiekkaa tai siltistä hiekkaa. Rakennukset voidaan perustaa maanvaraisina kohtuullisia pohjarasituksia käyttäen. Kunnallistekniikan rakentaminen on helppoa. Ainoastaan syvät kaivannot joudutaan tukemaan työturvallisuuden takia. Pohjavesipinta on syvällä. (Harjamäki, osayleiskaavan selostusehdotus)

Kuva 2 Maaperän rakennettavuus

Kuva 3 Maaperä suunnittelualueella
(Geologian tutkimuskeskus, Maankamara rajapintapalvelu 3.1.2019).

Kasvillisuus ja eläimistö

Kirkonkylän yleiskaavaa varten teetettiin luontoselvitys (Kirkonkylän osayleiskaava, luontoselvitys, Pöryr Finland Oy, 31.12.2014). Selvityksen mukaan Siilinjärvi sijaitsee eteläboreaalilla kasvillisuusvyöhykkeellä ja Järvi-Suomen kasvimaantieteellisellä alueella. Eliömaakuntajaossa se on osa Pohjois-Savoa. Siilinjärvi kuuluu Kuopion lehtokeskuksen ydinalueeseen, mikä näkyy kasvillisuuden rehevyytenä ja vaateliiden kasvilajien esiintymisenä. Suunnittelualueella ei luontoselvityksen mukaan sijaitse merkittäviä luontoarvoja.

Suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvat puistoalueet vaihtelevat hyvin hoidetuista nurmikoista heinävaltaisiin puistometsiköihin. Pääpuulajeina ovat harjualueille tyypillinen mänty sekä koivu. Puiden kunto on vaihteleva ja viimevuosina on poistettu huonokuntoisempia yksilöitä. Erityisen hienoja, yksittäisiä puita löytyy Innocumin päärakennuksen (S1) läheisyydestä. Harjamäentien ja Harjamäenraitin väliin jäävälle viheralueelle sijoittuu vanha männikkö. Kaava-alueella on havaittavissa vielä vanhalle sairaala-alueelle leimallista, harkitusti sommiteltua ympäristöä, joka muodostui rakennuksista ja niitä ympäröivistä puistoista, puukujanteista, puutarhoista ja puistomaisena hoidetuista pienistä metsikköalueista. Rakennusten ja tiestön varteen on istutettu koivu- ja lehtikuusikujanteita.

Kuva 4 Harjamäentien ja Harjamäenraitin välillä olevaa vanhaa männikköä.

Vesistöt ja vesitalous

Pohjavesi

Suunnittelualue sijaitsee vedenhankinnan kannalta tärkeällä Harjamäki-Kasurila pohjavesialueella. Harjamäki-Kasurila nykyisen pohjavesialueen muodostumisalueen pinta-ala on noin 552 ha ja arvioitu antoisuus 4500 m³/vrk.

Geologian tutkimuskeskuksen (GTK, 14.12.2016) Itä-Suomen yksikkö on laatinut Siilinjärven Harjamäki-Kasurila ja Jälänniemi –pohjavesialueiden ja niiden välisen harjualueen geologisen rakennetutkimuksen ja siihen liittyvän pohjaveden virtausmallinnuksen. Tavoitteena oli saada geologista ja hydrogeologista lisätietoa maankäytön suunnittelua ja toteuttamista varten. Lisäksi selvitettiin pohjavesialueen eteläpuolista aluetta Jälän suunnalla ja Harjamäki-Kasurilan pohjavesialueen mahdollisia hydraulisia yhteyksiä Jälänniemen pohjavesialueeseen. Harjamäki-Kasurila ja Jälä (Jälänniemen pohjavesialue) pohjavesimuodostuma koostuu harjukokonaisuudesta, joka näyttäisi olevan hydraulisesti yhtenäinen. Päävirtaussuunta on luoteesta kaakkoon. Harjamäki-Kasurila pohjavesialueella sijaitsee kaksi pohjavedenotantoa, Hakkaralan ja Koivuniemen vedenottamot. Koivuniemen vedenottamo on noin 3 kilometrin päässä ja Hakkaralan vedenottamo noin 2,5 kilometrin päässä suunnittelualueesta.

Harjamäki-Kasurila –pohjavesialueen kallioperä koostuu pääasiassa mafisesta vulkaniitista. Ainoastaan aivan etelä- ja pohjoisosassa on kiillegneissisiä ja porfyryristä granodioriittia sekä tonaliittistä gneissia. Alueen yleisimmät maalajit ovat jääkauden aikana syntyneet ohuesti kallioperää peittävä moreeni ja muinaisen Yoldiameren pohjasedimenteiksi kerrostuneet savet ja siltit sekä alueen läpi kulkevan harjun hiekat ja sorat.

Harjamäki-Kasurilan pohjavesialueen rajaustarkistusmenettely on kesken alueelle suunnitella olevien lisätutkimusten takia. Koska on vielä epävarmaa, miten rajausta tulee sijoittamaan, asemakaavassa osoitetaan nykyinen, virallinen pohjavesialuerajausta.

Pintavedet

Suunnittelualue on Kevätön-nimisen järven valuma-alueella, joka kuuluu Vuoksen vesienhoitoalueeseen. Vedet virtaavat Kevättömän kanssa samassa tasossa olevan Pöljänjärven kautta Pöljänjokea pitkin Sulkavanjärveen. Kevättömän pinta-ala on 370 ha ja sen keski-syvyys 2,5 m ja maksimisyvyys 10,1 m. Valuma-alueen pinta-ala on 14,9 km². Kevättömän valuma-alueen pinta-alasta peltojen osuus on 26 %, rakennetun alueen 16 % ja vesistöjen noin 25 %. Kevättömän merkittävimpiä kuormitustekijöitä ovat maatalous, haja-asutuksen jätevedet ja säännöllisestä hapettomuudesta johtuva sisäinen ravinnekuormitus. Kevättömän ekologinen tila on luokiteltu välttäväksi vuonna 2013 (*Järvi&Meri Wiki*).

Harjamäen sairaala johti jätevetensä lähes puhdistamattomana Kevättömään useita vuosikymmeniä vuoteen 1975 asti. Pohjois-Savon ympäristökeskus ja Siilinjärven kunta kunnostivat yhdessä Kevättöntä ja sen alapuolista Pöljän-järveä vuosina 1995 – 2000. Kunnostustoitien jälkeen järvien hoitotoimia jatkettiin yhdessä Pohjois-Savon TE-keskuksen ja osakas-kuntien rahoituksella. Tavoitteena on ollut järvien vedenlaadun parantaminen kalastukseen, veneilyyn ja uintiin sopivaksi. Hoitotoimet loppuivat vuonna 2009 Pöljänjärven hapetusso-pimuksen päätyttyä.

Maa- ja metsätalous

Suunnittelualueen pohjoisosassa ja pohjoispuolella sijaitsevat peltoalueet ovat viljelykäytössä. Nykyisten pelto-alueiden pohjoispuolella sijainneet, Kevättömän ranta-alueelle saakka ulottuneet, sairaalalle kuuluneet peltoalueet kasvavat nykyisin kookasta lehtikuusta ja koivua.

Luonnonsuojelu

Suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitseva Kevätön kuuluu vuonna 1982 hyväksytyyn valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan. Lintuvesien suojeluohjelman tavoitteena on säilyttää siihen kuuluvat lintuvesikohteet mahdollisimman luonnontilaisina. Kevätön on reheväkasvuinen ja matala lintuvesi, jonka ympärillä on puoliavoimia niittyjä ja vanhoja lehtimetsiä. Sen lajistoon kuuluvat tavanomaisten vesilintujen lisäksi mm. ruskosuohaukka, kau-lushaikara ja laulujoutsen (*Kuikka ry 2016*).

Suunnittelualueen eteläpuolella levittäytyvä Patakukkulan - Tarinaharjun alue kuuluu valtakunnalliseen harjijensuojeluohjelmaan. Suojeltavien harjujen luonnontilaa ja maisemakuva ei saa heikentää esimerkiksi maa-ainesten ottamisella. Harjujen suojelu perustuu pääasiassa maa-ainoslakiin ja – asetukseen (*Ympäristöministeriö*).

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Yhdyskuntarakenne, taajamakuva

Harjamäen sairaala perustettiin Kuopion läänin läntisten kuntien yhteisenä piirimielisairaalaana vuonna 1921. Sairaalan ensimmäiset rakennukset rakennettiin vuonna 1926 vanhan tilakeskuksen yhteyteen keskelle maaseutua. Harjamäen tila oli suurimmillaan pinta-alaltaan noin 300 hehtaaria, jossa puistomaista sairaala-alueella oli noin 28 ha. Suurimmillaan potilasmäärä oli noin 900 ja henkilökuntaa perheineen sairaala-alueella asui parhaimmillaan noin 400 ja työntekijöitä sairaalassa oli enimmillään noin 700. Entisiä sairaala-, asunto-, huolto- ja maatarakennuksia alueella oli enimmillään 39, joissa oli pinta-alaa yhteensä lähes 40 000 kerrosneliometriä.

Harjamäen sairaala-alue sijaitsi alun pitäen omana fyysisenä ja sosiaalisena yhteisönään noin 3 kilometrin etäisyydellä Siilinjärven kirkonkylästä länteen. Alueen ainutlaatuinen ilme muodostui hoidettujen puistojen ja luonnontilaisen metsän sekä peltoalueiden vuorottelusta. Alkuvuosikymmeninä sairaala-alueen ympäristö säilyi maaseutumaisena.

Harjamäen ja kirkonkylän välinen alue rakentui vähitellen umpeen omakotitaloasutuksella. Vuonna 1975 laadittiin Mäntyrinteen asemakaava ja 1980-luvulla kaavoitettiin sairaalaan lähellä olevat pellot ja alue nimettiin Vesijärven alueeksi. 2000-luvun alkupuolella kaavoitettiin Harjamäen alueelle kolme asuinpientaloaluetta.

Kuva 5 Harjamäen sairaala-alueetta peltoineen 1960-luvulta.

Sairaaloiminnot siirtyivät vähitellen pois Harjamäestä 1990-luvun kuluessa ja sairaalan toiminta päättyi lopullisesti vuonna 1997. Sairaalan lopetettua toimintansa Harjamäellä alueelle perustettiin kiinteistöyhtiö hallitsemaan ja kehittämään vanhaa sairaala-alueetta rakennuksiin. Alueelle syntyi kiinteistöyhtiön myötä Yrityskeskus Innocum, joka vuokraa entisissä sairaala-rakennuksissa sijaitsevia toimitiloja yrittäjille.

Nykyisin Harjamäen alue hahmottuu tiiviisti rakennettuna taajama-alueena, jota kehystää metsä pohjoisen ja etelän suunnalla. Viljelyalueet ovat suurimmalta osaltaan hävinneet asuinrakentamisen tieltä. Harjamäen vanhan sairaala-alueen ja Kevättömän rantametsien väliin on jäänyt muutamia peltoaukeita, jotka tuovat avaruutta rakennettuun ympäristöön. Etelän suunnalla kohoaa itä-länsisuuntainen harjumuodostuma, joka laskeutuu pohjoisen suuntaan. Harjamäen alue sijaitsee harjun tasanteella.

Kuva 6 Viistoilmakuva vuodelta 2017.

Asuminen

Suunnittelualueella, Kevättömän entisessä sairaalarakennuksessa toimii Palvelukoti At-tendo Siilinhelmi, joka tarjoaa monipuolisia asumispalveluja eri-ikäisille mielenterveyskuntoutujille. Palveluihin kuuluvat ympärivuorokautinen, kuntouttava ja tuettu palveluasuminen. Harjamäenraitin toisella puolella, suunnittelualueen luoteiskulmassa sijaitsee 2010-luvulla rakennettu rivitaloyhtiö.

Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvien Vesijärvi ja Harjamäki asuinalueiden pääasiallinen asumismuoto on omakotitalo- ja rivitalo-asuminen. Harjamäki 2 ja Harjamäki 3 asemakaava-alueilla sijaitsee yhteensä seitsemän sairaala-aikaista asuntoloiksi rakennettua kerrostaloa, jotka sittemmin on muutettu asuinkerrostaloiksi.

Palvelut ja työpaikat

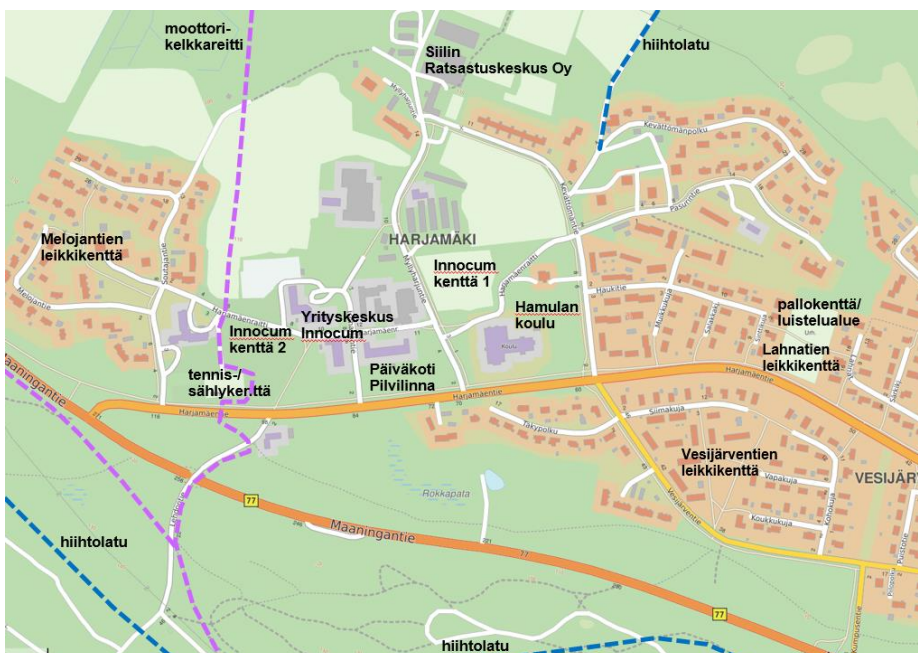
Harjamäen alueelta löytyy monipuolisia palveluita. Alueella toimivan Yrityskeskus Innocumin tiloissa toimii yhteensä yli 60 yritystä mm. kahvila-ravintola, palvelukoti, kampaamoja, ompelimo ja sairaala-museo. Myös osa Siilinjärven kunnan palveluista toimii yrityskeskus Innocumin tiloissa ja alueelle väliaikaisesti sijoitetussa viipalerakennuksessa. Suunnittelualueella ja sen läheisyydessä toimivat myös Sakupe Oy:n tekstiilihuoltokeskus, Harjamäen puutarha, Siilin Ratsastuskeskus ja Hamulan alakoulu.

Kolmen kilometrin päässä sijaitsevasta kirkonkylän keskustasta löytyvät lähes kaikki normaalin kuntakeskuksen palvelut, mm. terveyspalvelut ja monipuoliset kaupalliset palvelut.

Virkistys

Suunnittelualue asettuu Siilinjärven kirkonkylän virkistysalueiden kannalta hyvälle sijainnille. Kantatien 77 eteläpuolella, noin 2 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Patakukkulan urheilualue, josta löytyvät pururadat, hiihtoladut, hyppyrämäki, skeittiramppi ja lentopallokentät. Lähimmät pururadat ja hiihtoladut kulkevat noin 0,5 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Tarinan golfkenttä sijaitsee Patakukkulan alueen eteläpuolella ja lähin yleinen uimaranta on vajaan kahden kilometrin etäisyydellä Kalettoman lammen rannalla. Kirkonkylällä olevalle Ahmon urheilualueelle on matkaa noin kolme kilometriä. Harjamäentien varrella kulkee kevyenliikenteen väylä, joka jatkuu kantatien 77 varrella aina Maaningalle saakka.

Kaava-alueen itäpuolella, Hamulan koulun läheisyydessä sijaitsee Harjamäen jalkapallokenttä Innocum 1 sekä koulun omat liikunta- ja pelikentät. Kaava-alueen eteläosassa sijaitsee jalkapallokenttä Innocum 2 sekä tennis- ja sählykenttänä toimiva asfaltoitu alue. Kaava-alueen läpi pohjois-eteläsuuntaisesti kulkee moottorikelkkareitti ja alueen pohjoispuolella toimii ratsastuskeskus.

Kuva 7 Virkistyspalveluita kaava-alueella ja sen läheisyydessä.

Liikenne

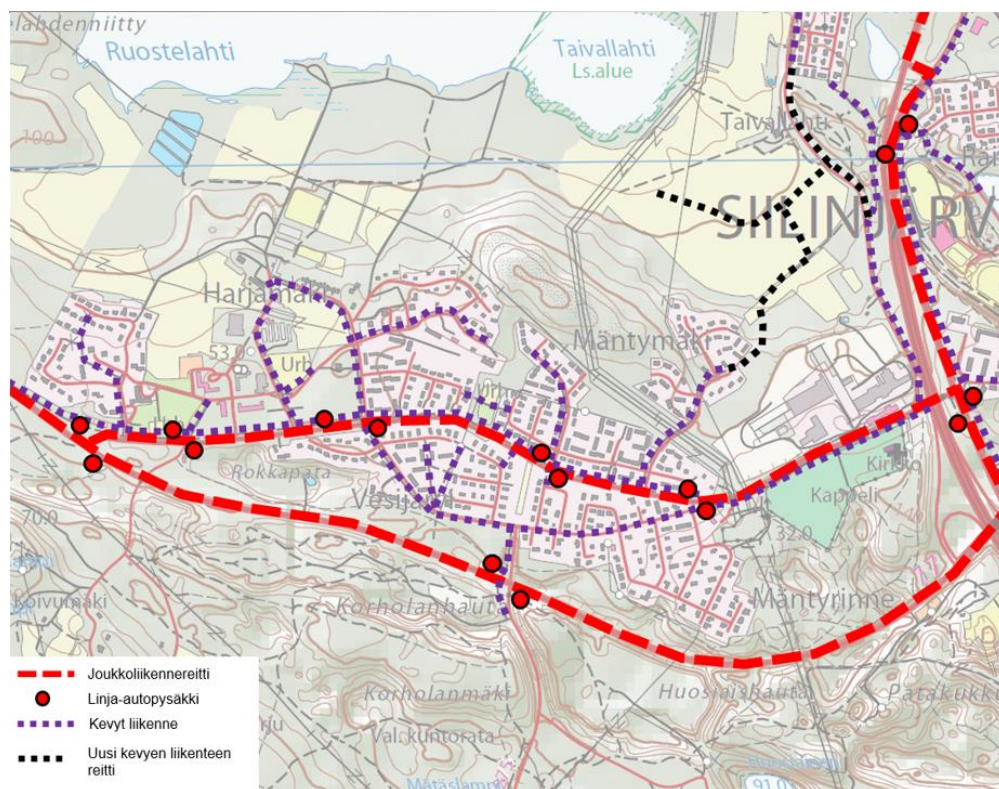
Suunnittelualueen eteläpuolella kulkeva Harjamäentie toimii Harjamäki-Vesijärvi -alueen koojakatuna ja sitä käytetään myös läpikulkuun kantatielle 77 (Maaningantie). Harjamäentie on osa alkuperäistä Maaningan suuntaan johtanutta maantietä.

Harjamäentiellä on voimassa taajamarajoitus (50 km/h) ja tielle on rakennettu hidasteita sekä useampi keskisaarekkeellinen suojatie lähinnä katuliittymien läheisyyteen. Harjamäentie toimii myös Luja Betoni Oy:n sorakuljetusten reittinä sekä erikoiskuljetusreittinä, sillä Maaningantien ylittävä Harjamäen kaarisilta (Lehdontie) on liian matala erikoiskuljetuksille.

Kaava-alueen eteläpuolella, Harjamäentiellä on bussipysäkkipari. Paikallisliikenteen linja-auto käy kääntymässä entisen Kevättömän sairaalan piha-alueella. Joukkoliikenneyhteydet kuntakeskustaan ja Kuopion suuntaan ovat kohtalaiset. Päiväsaikaan busseja kulkee noin tunnin välein kumpaankin suuntaan. Siilinjärven keskustan itäosassa kulkee rautatie, asemalle on matkaa noin 3 kilometriä. Kuopion lentokenttä sijaitsee n. 14 kilometrin etäisyydellä Siilinjärven Toivalassa.

Suunnittelualue rajautuu Myllyharjuntiehen, Harjamäentiehen ja Soutajantiehen. Myllyharjuntien itäpuolella, Harjamäentien pohjoispuolella ja Soutajantien länsipuolella on kevyenliikenteenväylät.

Suunnittelualueella sijaitsevat monimuotoiset toiminnot aiheuttavat liikenneverkolle erityisiä haasteita. Haasteita luovat mm. koulun ja päiväkodin kevyt- ja saattoliikenne, tekstiilihuolto-keskus Sakupen ja kaukolämpökeskuksen raskasliikenne, Harjamäen yritysalueen työpaikka- ja asiakasliikenne sekä Siilin Ratsastuskeskuksen ja alueen asukkaiden tuottama liikenne.

Kuva 8 Joukkoliikenteen pysäkit ja kevyen liikenteen väylät.

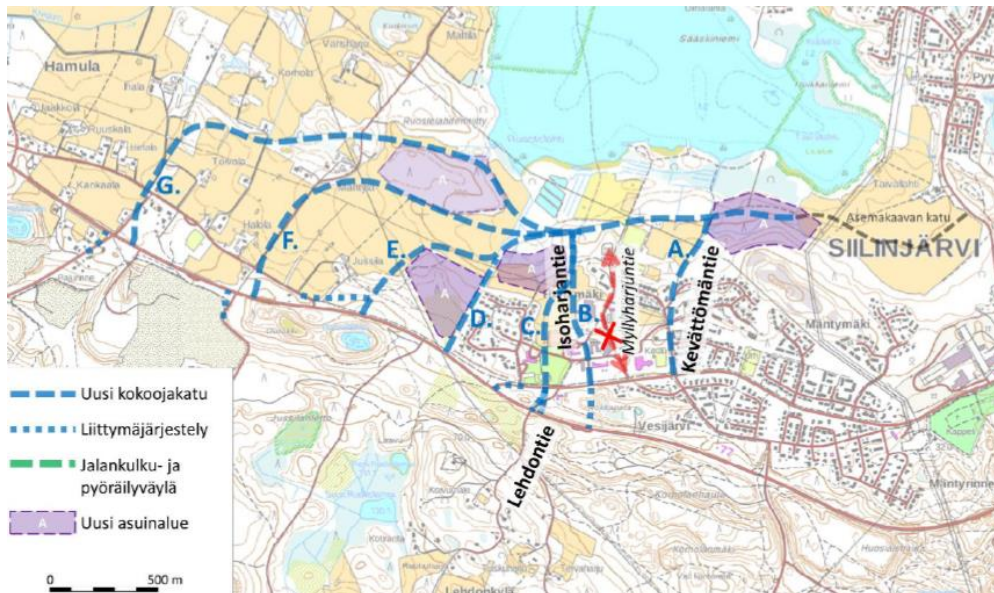
Liikenneselvitys

Sitowise Oy on ollut mukana Harjamäen asemakaavahankkeessa selvittämässä Harjamäen alueen liikennejärjestelyjä ja niiden kehittämistä. Liikenneselvitystyön yhteydessä tehtiin liikenteen verkollinen tarkastelu, joka ulottui asemakaavan suunnittelualueelta laajemmalle alueelle. Liikenneselvityksen tavoitteena on ollut muodostaa riittävien vaihtoehtotarkastelujen kautta liikenneverkko, joka täyttää mahdollisimman hyvin Harjamäen kehittämisen pitkän tähtäimen tavoitteet, ei ole ristiriidassa kantatien 77 toimivuuden kanssa ja on maankäytön kehittämisen myötä toteutettavissa vaiheittain.

Vaihtoehtotarkastelun verkollisena lähtökohtana oli, että Harjamäki yhdistyy uudella kokoojakadulla Taivallahteen. Taivallahden asuinalueen kytkeytymistä katuverkon osalta Harjamäkeen on mietitty jo Kirkonkylän yleiskaavan yhteydessä. Jo tuolloin on tunnustettu, että Harjamäen ja Taivallahden kautta kulkeva kevyenliikenteen yhteys on yksi tärkeimmistä yleiskaavassa osoitetuista uusista reiteistä. Yleiskaavassa on myös osoitettu Harjamäen ja Hamulan Kevättömän rannan tuntumaan yhdyskuntarakenteen mahdollisia laajenemisalueita, joiden kytkeytyminen liikenneverkkoon tulee huomioida.

Vaihtoehtotarkastelun perustehtävä oli selvittää, missä kohtaa uusi kokoojakatu liittyy Harjamäen alueeseen ja sen palveluihin. Voimakkaina reunaehtoina toimivat maasto ja nykyinen rakentaminen. Perustehtävän ohella selvitettiin, kuinka kokoojakatuvaihtoehdot liitetään Maaningantiehen ja mitä mahdollisia muita järjestelyjä se edellyttää tai tuo uutena mahdollisuutena toteuttaa.

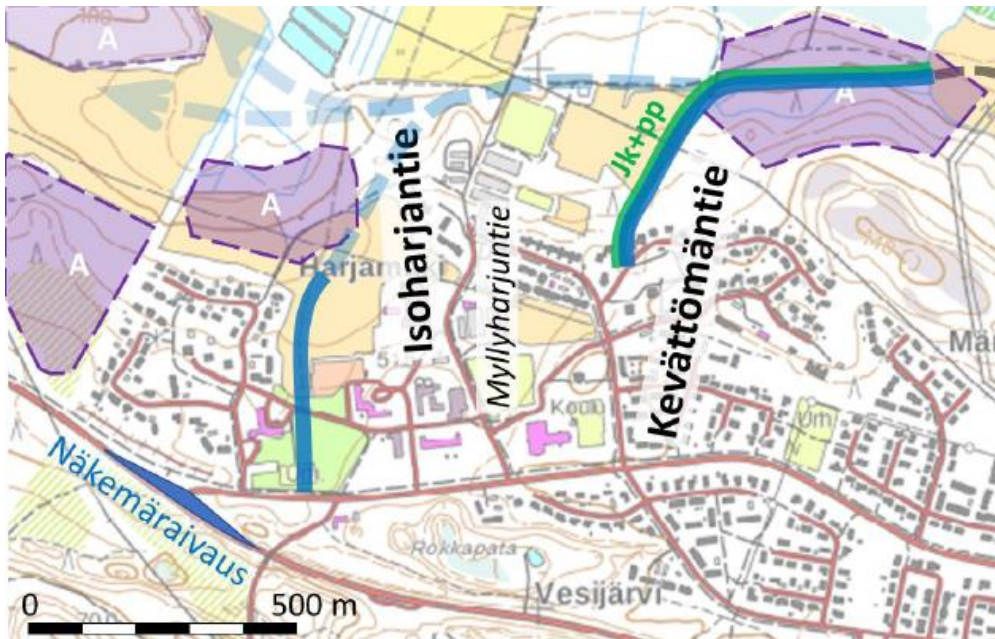
Myllyharjuntien kehittämistä kokoojakaduksi ei otettu mukaan vaihtoehtotarkasteluun. Kadun sijainti suhteessa maankäyttöön ja sen liikenteellisen roolin takia Myllyharjuntien pitäisi selvityksen mukaan pikemminkin pyrkiä vähentämään ajoneuvoliikennettä ja harkita raskaan liikenteen siirtomahdollisuuksia muille väylille päiväkodin ja koulun saavutettavuuden sekä alueen huoltoliikenteen mahdollistamissa rajoissa.

Kuva 9 Liikenneselvityksen verkollisen vaihtoehtotarkastelun tutkitut ideavaihtoehdot (Sitovise Oy)

Laaditussa verkollisessa vaihtoehtotarkastelussa jatkosuunnitteluun suositeltiin vaihtoehtoa C, jossa uusi kokoojakatu tuodaan Taivallahden suunnalta Harjamäentiehen Isoharjantien ja Soutajantien välisen urheilu- ja viheralueen kautta. Perusteluissa todetaan, että vaihtoehto C voidaan toteuttaa vaiheittain ja se aiheuttaa Harjamäen rakennettuun ympäristöön sijoittuvista vaihtoehdoista vähiten haittaa nykyiselle maankäytölle ja sijaitsee Harjamäen saavutettavuuden kannalta verkollisesti parhaalla paikalla.

Liikenneverkon kehittämisen ensimmäisessä vaiheessa esitettiin rakennettavan tarvittavalle osuudelle uusi katu, joka tulevaisuudessa toimii laajemman kokoojakadun osana. Kevättömäntien pohjoiseksi jatkeeksi Taivallahteen esitetään rakennettavan sisäisen liikenteen käyttöön katu jalankulku- ja pyöräilyväylälineen. Maaningantien ja Harjamäentien liittymään esitetään tehtäväksi tarvittavat näkemäraivaukset, jotka olisi hyvä tehdä jo nykytilanteessa.

Kuva 10 Liikenneselvityksessä esitetty 1.vaiheen liikenneverkko
(Sitowise Oy)

Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualue on osa vanhaa Harjamäen sairaala-aluetta. Kuopion seudun maakuntakaavassa Harjamäen vanha sairaala-alue on merkitty kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi alueeksi (MA 621). Kuopion seudun maakuntakaavaa varten vuonna 2006 laaditussa kulttuuriympäristöselvityksessä mainitaan suunnittelualueelta erikseen vanha päärakennus (S2), naistalo (S3) ja huoltorakennus (T2).

Kirkonkylän yleiskaavassa Harjamäen sairaalan vanha päärakennus (S2) ja naistalo (S3) ovat merkitty rakennussuojelukohteiksi merkinnällä sr-1/xx ja Kevättömän sairaala (S6) ja uusi päärakennus (S2) kulttuuriarvoja sisältäviksi kohteiksi, joilla on paikallista merkitystä merkinnällä r/xx. Lisäksi sairaala-alueelle on osoitettu ympäristön säilyttämistä ohjaava merkintä /s, jolla yleiskaavassa on osoitettu eri aikakausia edustavia yhtenäisiä tai muuten arvokkaita rakennettuja ympäristöjä.

Harjamäen sairaalan vanha päärakennus (S2)

Harjamäen vuonna 1926 valmistuneen sairaalan päärakennuksen on suunnitellut arkkitehti Axel Mörne. Sairaalan hoitosastot olivat rakennuksen ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa, kolmannessa kerroksessa oli henkilökunnan asuntoja.

Sairaala korjattiin vuonna 1964, jolloin rakennuksen keskikäytävää ja huonejakoa muutettiin. Siihen rakennettiin hissi ja keittiö ja alkuperäinen tiilikatto korvattiin peltikatteella. 1970-luvulla ruutuikkunat vaihdettiin ja rakennuksen väriä muutettiin.

Rakennuksen hahmon mahtipontisuutta korostaa klassismin mukainen symmetria sekä barokkimainen kattoikkunoiden käyttö. Aivan Harjamäentien varressa rapattu sisään tuloportti osoittaa talon pääjulkisivun ja samalla aikaisemman saapumissuunnan. Symmetrisesti päärakennukseen nähden pihan puolella on kaksi kahdeksankulmaista puurakenteista paviljonkia.

Rakennusta on vuosikymmenten varrella korjattu ja sen alkuperäinen detaliikka on osin kadonnut mm. katteen, ikkunoiden ja julkisivuväriytyksen muuttuessa.

Rakennuksessa toimii Siilinjärven kunnan päiväkotipiilinna ja toimintakeskus.

Naistalo (S3)

Harjamäen sairaalatoimintojen vaatiessa lisätiloja rakennettiin 125-paikkainen naisosasto, joka valmistui vuonna 1939. Samana syksynä puhjennut talvisodan vuoksi sairaala joutui sotasairaalaksi aina vuoteen 1945 saakka. Rakennuksen suunnitteli Sakari Honkavaara

Erityispiirteinä rakennuksessa on koristeellisesti punatiilikerroksin korostetut räystäälusket. Naistalon julkisivut siroasti detaljoituneen ikkunoineen ja ovineen ovat säilyneet alkuperäisinä. Hienona yksityiskohtana on säilynyt julkisivun tyylissä kello. Massoitteeltaan funktionalistisessa rakennuksessa näkyy mielenkiintoisesti vielä varhaisempien tyylien detaljeja, kuten räystään kattotuolien koristeellinen muotoilu.

Rakennus on työpaikkakäytössä mm. toimistotiloina.

Harjamäen sairaalan uusi päärakennus (S1)

Harjamäen vuonna 1959 valmistuneen sairaalan uuden päärakennuksen on suunnitellut arkkitehti Reino Koivula. Rakennusta on peruskorjattu vuonna 1985. Rakennus on työpaikkakäytössä.

Entinen Kevättömän sairaala (S6)

Kevättömän sairaala valmistui vuonna 1961. Sen suunnitteli arkkitehti Reino Koivula. Rakennus on pohjaltaan L-muotoinen. Julkisivuissa on ajalle tyypilliset nauhaikkunat.

Rakennus toimii palvelukotina.

Lämpökeskus (T1)

Reino Koivulan suunnittelemissa rakennuksissa on ollut sairaalan lämpökeskus ja voimalaitos. Lämpökeskuksesta on hoidettu koko sairaala-alueen aluelämmitys. Kattilahuoneen laajennus tehtiin 1979, verstaatin laajennus 1982. Puulämmitteinen lämpökeskus on muutettu 1970-luvulla raskasöljykäyttöiseksi ja vuonna 2011 nestekaasukäyttöiseksi. Alkuperäinen tiilinen savupiippu on purettu.

Huoltorakennus (T2)

Sairaalakokonaisuuteen kuuluvan, vanhan päärakennuksen takana sijaitsevan rapatun huoltorakennuksen vuodelta 1928 on suunnitellut arkkitehti Axel Mörne. Rakennus edustaa 1920-luvun klassismia. Rakennusta on laajennettu heti valmistumisen jälkeen ja 1930-luvun puolivälissä.

Huoltorakennus (T3), entinen keittiö-ruokala

Rakennus valmistui vuonna 1959 ja sitä laajennettiin vuonna 1986. Rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Reino Koivula.

Harjamäen sairaalan vanha portti

Sairaalan alkuperäinen 20-luvun klassismia edustava kolmiosainen betoninen portti, joka on rakennettu samaan aikaan vanhan sairaalan kanssa (1926). Portti on ollut keskeinen elementti päärakennuksen edessä olevassa symmetrisessä puistossa.

Muuntamo

Lämpökeskuksen pohjoispuolella on korkeahko punatiilimuuntaja, josta on ilmeisesti johdettu ensimmäiset sähkölinjat sairaalan alueelle.

Rakennus- ja alueinventointi

Asemakaavahankkeen yhteydessä teetettiin Harjamäen alueelle rakennus- ja alueinventointi, jonka laati Arkkitehtitoimisto Arto Mattila Oy. Inventointi koski Harjamäen keskeisintä aluetta sekä 11 rakennuskohdetta. Kahdessa rakennuskohteessa inventointi ulotettiin koskemaan myös rakennuksen sisätiloja. Inventointialueen pohjoisosassa sijaitseva Sakupe Oy:n pesula on suhteellisen nuori, eikä sen historiaa ole tarkemmin tämän inventoinnin yhteydessä tutkittu.

Inventoinnissa alueen tärkeimmäksi yksittäiseksi rakennukseksi on mainittu vanha päärakennus (S2) vuodelta 1926 sekä siihen kiinteästi liittyvät kaksi paviljonkia ja sairaalan vanha portti. Tärkeinä rakennuksina inventoinnissa mainitaan myös rakennukset S1, S3, S6 ja T2. Nämä rakennukset ovat yksittäisinä rakennuksina tärkeitä ja lisäksi erittäin tärkeitä osia alueen identiteetin kannalta. Rakennukset T1, T3, Muuntaja ja Sairaalan portti mainitaan inventoinnissa niin ikään tärkeinä osina Harjamäen alueen identiteettiä sekä historiallista kerroksisuutta.

Inventoinnin johtopäätöksissä todetaan, että Harjamäen alueen rakennuskanta muodostaa hyvin säilyneen entisen sairaala-alueen, josta on helposti havaittavissa sairaalatoiminnan historia sekä 1920-luvulla vallalla ollut klassismi ja 1930-luvun funktionalismi. 1950 - 60-lukujen vaihteen selkeäpiirteisten sairaalarakennusten, lämpökeskuksen ja keittiö-ruokalan roiskerapatut julkisivut lisäävät alueen historiallista kerroksisuutta leimallisesti tiettyyn aika-kauteen kuuluvina kohteina.

Alueen pohjoispuolella oleva pelto sekä alueen puisto vanhoine mäntyineen ovat erottamaton osa alueen historiaa ja identiteettiä. Inventoinnin kohteena ollut entinen sairaala-alue on kulttuurihistoriallisesti arvokas aluekokonaisuus.

Osa alueen puistomaisesta ympäristöstä on kasvanut umpeen ja alue kaipaisi harvennusta. Päärakennus (S2) tulisi näkyä alueella laajemmin. Alueelle mahdollisen täydennysrakentamisen sijoittelussa, koossa ja arkkitehtuurissa tulee noudattaa erityistä harkintaa. Oleva rakennuskanta ja puistomainen avoin ympäristö tulee säilyttää.

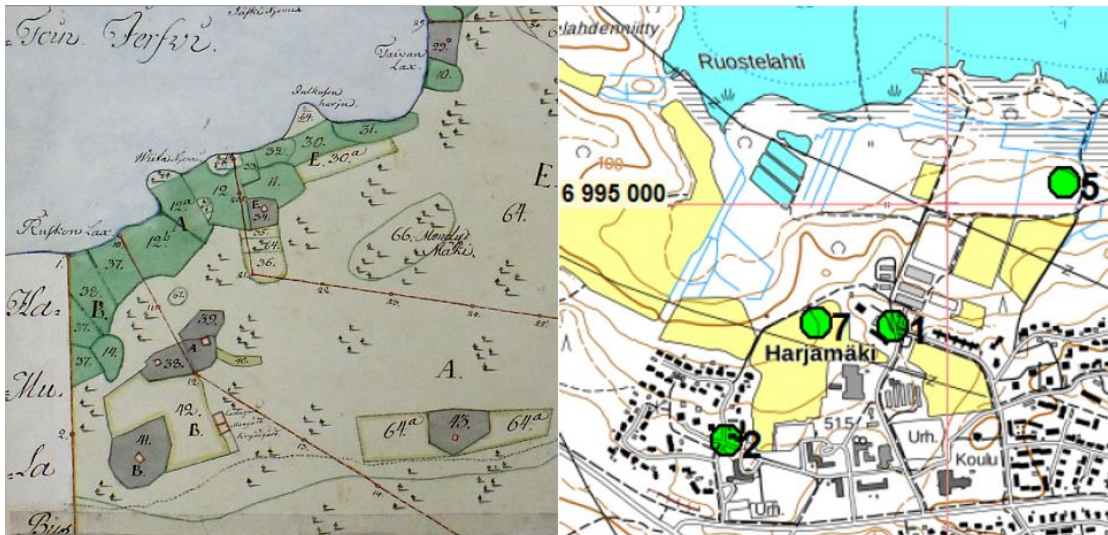
Kuva 11 Harjamäen keskusta-alue, rakennus- ja alueinventointi. Asemapiirros.
(Arkkitehtitoimisto Arto Mattila Oy, 30.9.2019)

Kuva 12 Harjamäen keskusta-alue, rakennus- ja alueinventointi. Täydennysrakentaminen.
(Arkkitehtitoimisto Arto Mattila Oy, 30.9.2019)

Muinaismuistot

Kaava-alueella ei ole tiedossa olemassa olevia muinaismuistoja, mikä selviää vuonna 2015 teetetystä muinaisjäännösinventoinnista (Siilinjärvi Kirkonkylän yleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi. Mikroliitti Oy). Kunta on teettänyt myös muinaisjäännöspotentiaalia kartoittavan selvityksen vuonna 2017 (Mikroliitti Oy). Siinä historiallisen ajan talon paikkoja suunnittelualueelle osuu yksi (kuva 9). Isojakokartalla kohde B, maastokartalla kohde 2 on Lehtolan tila. Paikka on statukseltaan tuhoutunut, ei suojelukohde.

Kuva 13 Ote Siilinjärven muinaisjäännöspotentiaali –selvityksen liitekartoista.
Vasemmalla v. 1788 isojakokartta ja oikealla talonpaikat maastokartalla.

Tekninen huolto

Suunnittelualue kuuluu vesi- ja viemäriverkostojen toiminta-alueisiin. Kaavoitettavan alueen läheisyydessä sijaitsevien nykyisten asuinalueiden sekä kaava-alueella sijaitsevien rakennusten osalta vesi- ja energiahuolto- sekä tietoliikenneverkostot ovat rakennettu.

Kaava-alueen pohjoispuolella on jäteveden pumppaamo, jonka kautta johdetaan Maaningan kunnan sekä Harjamäen pientaloalueen jätevedet kunnan keskuspuhdistamolle.

Suunnittelualueen kiinteistöt ovat liittyneet suurelta osin kaukolämpöön. Savon Voima Oyj:n kaukolämpökeskus sijaitsee suunnittelualueella, Isoharjantien ja Harjamäenraitin kulmassa. Jätehuollon palvelutehtävistä vastaa jäteyhtiö Jätekuikko Oy.

Erityistoiminnot

Suunnittelualueella sijaitsee Savon Voima Oyj:n Harjamäen kaukolämpökeskus, joka käyttää polttoaineenaan nestekaasua ja varapolttoaineena on kevyt polttoöljy. Kaukolämpökeskus tuottaa höyryä vieressä sijaitsevalle Sakupe Oy:n pesulalle, jonka lisäksi kaukolämpökeskus toimii huippu- ja varalämpölaitoksena Siilinjärven kaukolämpöverkostossa. Kaukolämpökeskuksella on voimassa oleva ympäristölupa (vuodelta 2011), jonka mukaan laitoksen tulee toimia.

Savon Voima Oyj:n Harjamäen kaukolämpökeskus on SEVESO III –direktiivin mukainen, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) valvoma nestekaasulaitos, jonka konsultointivyöhykkeen leveys on 0,5 km. Tukes on määritellyt tuotantolaitoksille ja varastoille vyöhykkeet, joiden sisällä kaavoituksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota riskeihin ja suuronnettomuusvaaran torjuntaan. Ns. konsultointivyöhykkeet on muodostettu laitosten riskeistä yleisesti tiedossa olevien arvioiden perusteella, joten niitä ei voi käyttää suoraan suojaetäisyyksinä tuotantolaitosten ja herkkien toimintojen välillä.

Yli 5 tonnia, mutta alle 50 tonnia olevien maanalaisten nestekaasun varastosäiliöiden suojaetäisyydet ulkopuolisiin kohteisiin on määritetty seuraavasti: 5 metriä toisen rajaan, yleiseen liikenne-väylään ja nestekaasuväylään kuuluvaksi rakennuksiin; 15 metriä kiinteistön ulkopuolisiin rivi- ja omakotitaloihin (asuinrakennukset) ja liikenteen solmu-kohtiin; 30 metriä kiinteistön ulkopuolisiin kouluihin, hotelleihin, kerrostaloihin, suurmyymälöihin ja muihin suuren välijoukon kokoontumiseen tarkoitettuihin rakennuksiin ja hotellin majoitustaloihin. Tukesin Harjamäen kaukolämpökeskukselle antamissa ehdoissa Isoharjantie ja Myllyharjantie on mainittu kaukolämpökeskuksen polttoainerekkien kulkureittinä. Polttoainerekkoja lämpökeskukselle tulee noin 1-2 rekkaa/viikko.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Suunnittelualue rajautuu etelässä kokoojakatuna toimivaan Harjamäentiehen. Kadun keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä on vuonna 2016 ollut 1437 ajoneuvoa/vrk. Vuonna 2017 laaditun yleispiirteisen meluselvityksen mukaan ennuste vuoden 2035 Harjamäentien keskimääräiseksi vuorokausiliikennemääräksi on 1796 ajoneuvoa/vrk (Kuopion ja Siilinjärven meluselvitys vuosille 2017 ja 2035. WSP Finland Oy 13.10.2017).

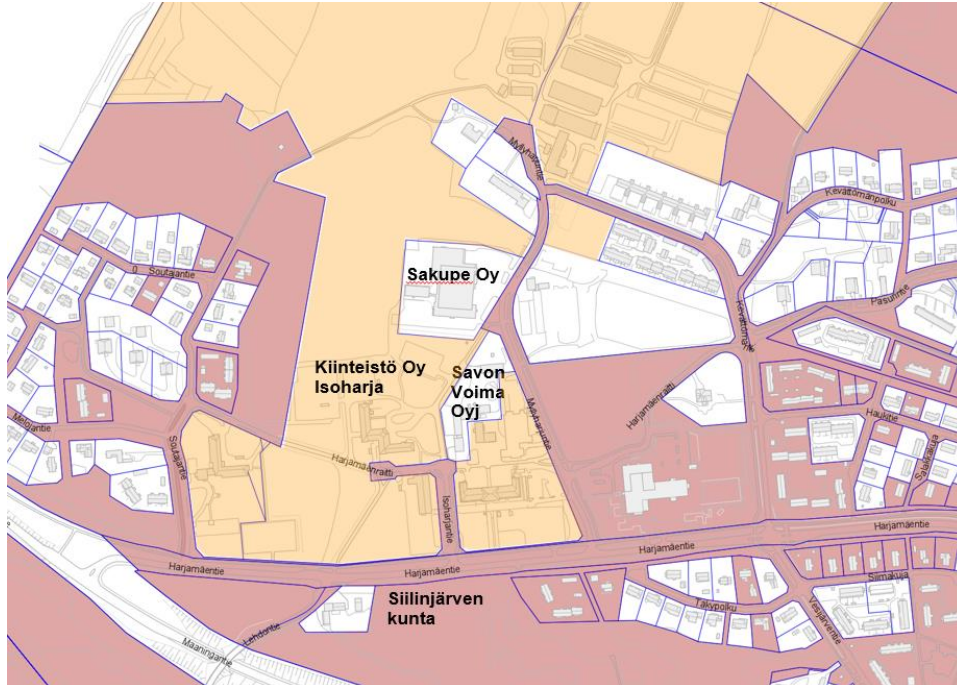
Savon Voima Oyj:n kaukolämpökeskuksen tontilla on maaperän tilan tietojärjestelmässä mainittu yksi kohde (Matti-kohde, polttoaineen tankkauspaikka).

Ilman laatu

Alueen ilmanlaatuun vaikuttavat Savon Voima Oyj:n Harjamäen kaukolämpökeskus ja kiinteistökohtainen lämmitys. Lämpökeskukselle tehtyjen leviämislaskelmien mukaan hengitettävien hiukkasten (PM10) ja typpidioksidin pitoisuudet ovat alhaiset. PM10-pitoisuus on alle puolet vuorokausiohjearvosta (70 µg/m³) ja noin 35 % vuosiraja-arvosta (40 µg/m³). Typpidioksidipitoisuus on noin 35 % vuoro-kausiohjearvosta (70 µg/m³). Lämpökeskuksen hiukkas- ja rikkidioksidipäästöt ovat vähentyneet vuonna 2011 toteutetun polttoainemuutoksen seurauksena. Pientä häiriötä ilman laatuun voivat aiheuttaa maatalouden lievät hajuhaitat sekä ajoittainen ajoradoilta leviävä pöly.

2.1.4 Maanomistus

Kiinteistö Oy Isoharja omistaa suurimman osan asemakaavoittamattomasta alueesta. Siilinjärven kunta osti vuonna 2018 Kiinteistö Oy Isoharjan koko osakekannan, kunnasta tuli kaupan myötä yhtiön yksinomainen omistaja. Muita maanomistajia ovat Sakupe Oy ja Savon Voima Oyj.

Kuva 14 Kaava-alueen maanomistus.

2.2 Suunnittelutilanne

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

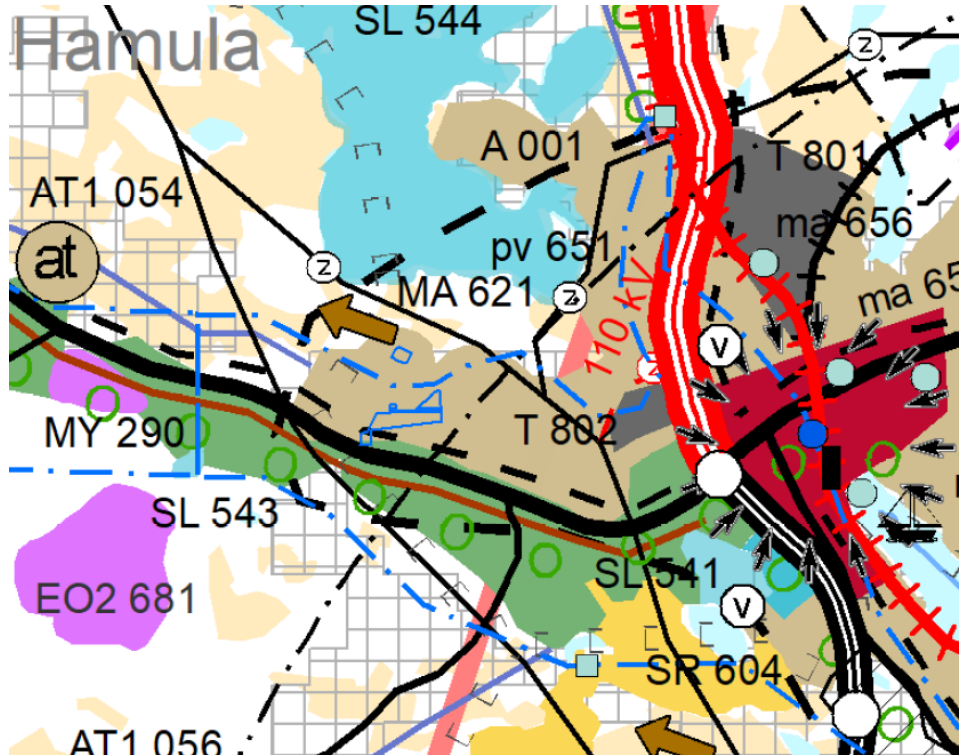
Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa tätä kaavahanketta koskevat seuraavat tavoitteet:

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Maakuntakaavat

Alueella on voimassa Kuopion seudun maakuntakaava (3.7.2008 YM), Pohjois-Savon maakuntakaava (7.12.2011 YM), Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava (15.1.2014 YM) sekä Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava (1.6.2016 YM). Pohjois-Savon maakuntahallitus käynnisti 23.1.2017 Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 laadinnan 1. vaiheen, jonka maakuntavaltuusto hyväksyi 19.11.2018.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaihe on tullut vireille 26.8.2019.

Kuva 15 Ote maakuntakaavayhdistelmästä

Maakuntakaavan kaavamerkinnyt suunnittelualueella:

Taajamatoimintojen alue (A 001)

Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tai maakunnallisesti tärkeä alue tai kohde (MA 621)

Tärkeä pohjavesialue (pv)

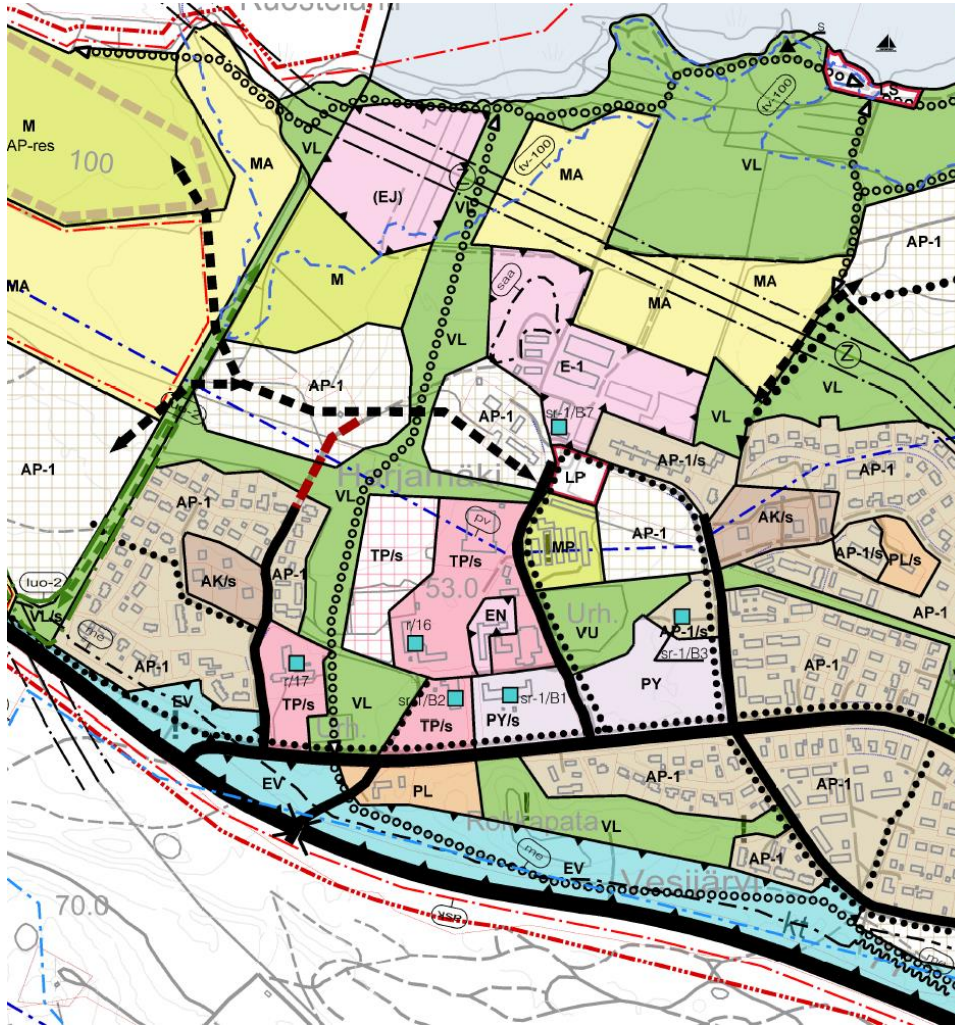
Joukkoliikennevyöhyke

Moottorikelkkailureitti

Kevyen liikenteen seuturaitti

Yleiskaava

Kaava-alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Kirkonkylän yleiskaava, jonka Siilinjärven kunnanvaltuusto hyväksyi 25.4.2016.

Kuva 16 Ote Kirkonkylän yleiskaavasta.

Yleiskaavan kaavamerkinnyt suunnittelualueella:

AP-1 Pientalovaltainen asuinalue.

PY Julkisten palvelujen ja hallinnon alue

TP Työpaikka-alue

VL Lähivirkistysalue

EN Energiahuollon alue

/s Alue, jolla ympäristö säilytetään

pv Tärkeä pohjavesialue

sr-1/ Rakennussuojelukohde, jolla on seudullista tai maakunnallista merkitystä

r/xx Kulttuuriarvoja sisältävä kohde, jolla on paikallista merkitystä

ask Asemakaavoitettava alue

Ulkoilureitin yhteystarve

Kevyen liikenteen reitti

Nykyinen tie ja linja

Asemakaava

Suunnittelualueen ympärillä ovat voimassa Harjamäki 1 (27.8.2001 KV), Harjamäki 2 (27.1.2003 KV) ja Harjamäki 3 (19.12.2005 KV ja 5.11.2012 KV) asemakaavat.

Asemakaavan muutos koskee Harjamäki 2 asemakaava-alueella sijaitsevaa asuinpienalo-korttelia 2520 sekä katu- ja viheralueita.

Kuva 17 Ote ajantasa-asetuksesta.

Rakennusjärjestys

Kunnanvaltuusto hyväksyi Siilinjärven kunnan rakennusjärjestyksen 18.3.2013.

Tonttijako ja –rekisteri

Tonttijakoa ja –rekisteriä ei ole, kiinteistöt kuuluvat valtakunnalliseen kiinteistörekisteriin.

Pohjakartta

Siilinjärven kunnan mittauslaitos on laatinut pohjakartan alueelle vuonna 1977. Paikkatietopalvelut laativat hyväksytyyn, täydennettyyn pohjakartan asemakaavoitusta varten.

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen (1284/99) vaatimukset. Korkeusjärjestelmä N2000 ja tasokoordinaattijärjestelmä ETRS-GK28.

Rakennuskiellot

Alueella ei ole rakennuskieltoja.

Suojelupäätökset

Kaavoitettava alue on osa maakunnallisesti merkittävää kulttuurihistoriallista kohdetta ja/tai ympäristöä. Kirkonkylän yleiskaavassa alueelle on annettu suojelumääräyksiä, jotka koskevat yksittäisten rakennusten lisäksi ympäristöä.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Harjamäellä, Yrityskeskus Innocumin tiloissa toimii nykyisin noin 60 yritystä ja yhteisöä ja työpaikkoja alueella on noin 450. Alueella toimii myös osa Siilinjärven kunnan julkisista palveluista, Savon Voima Oyj:n Harjamäen kaukolämpökeskus ja tekstiilihuoltokeskus Sakupe Oy. Yrityskeskus Innocumin tilat ovat useamman vuoden ajan olleet lähes täyteen vuokratuina.

Harjamäen entinen sairaala-alue on kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeä alue. Alueella on havaittavissa vielä vanhalle sairaala-alueelle leimallista, harkitusti sommiteltua ympäristöä.

Asemakaavatyön tavoitteena on määritellä Harjamäen alueella sijaitsevan asemakaavoittamattoman alueen nykyinen käyttö ja tutkia alueen täydennysrakentamismahdollisuudet. Kaavatyön yhteydessä selvitetään ja huomioidaan rakennetun ympäristön rakennus- ja kulttuurihistorialliset arvot sekä maisemalliset arvot sekä liikenteen tarpeet.

3.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Asemakaavan laadintaan on ryhdytty Siilinjärven kunnan aloitteesta. Kunta hankki vuonna 2018 omistukseensa Kiinteistö Oy Isoharjan koko osakekannan, kaupan myötä kunnasta tuli yhtiön yksinomainen omistaja. Asemakaavatyö on sisällytetty vuosien 2018–2019 kaavoituskatsauksiin.

Kunnanhallitus päätti asettaa asemakaavaluonnoksen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville 11.11.2019.

3.3 Osallistuminen ja yhteistyö

3.3.1 Osalliset

Osallisia asemakaavatyössä ovat:

Kaava- ja lähialueen asukkaat, kiinteistöjen ja lähialueen maanomistajat, kaava- ja lähialueella toimivat yritykset

Kunnan viranomaiset - rakennusvalvonta, maankäyttö ja maapolitiikka, ympäristönsuojelu, ympäristöterveys, tekniset palvelut, yritysasiainmies, sivistyspalvelut ja sosiaalitoimi

Muut viranomaiset - Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat – vastuualue sekä liikenne ja infrastruktuuri – vastuualue, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo, Pohjois-Savon Liitto, Tukes, Pohjois-Savon pelastuslaitos

Muut yhteistyötahot - Savon Voima Oyj, Savon Voima Verkko Oy, DNA Oy, Siilinjärven Yrittäjät ry

3.3.2 Vireilletulo

Kaavatyö tuli vireille 14.11.2019. Kaavatyöhön liittyvä osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville vireille tulon yhteydessä ja se pidetään nähtävillä kunnantalolla, pääkirjaston info-pisteessä, kaavoitustoimistossa Lentokapteenissa sekä kunnan internet-sivuilla 14.11.2019 alkaen.

Osallisten käyttöön on koottu asemakaavatyöhön liittyvä ”kansalaisen kansio”, joka pidetään nähtävillä pääkirjaston info-pisteessä. Myös opasvihkonen osallistumisesta ja vaikuttamisesta kaavoitukseen kuuluu aineistoon. Kannanottojen jättämistä varten jaossa on palautelomake.

3.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Asemakaavahankkeen vireille tulosta kerrottiin kuntalaisille vuosien 2018 ja 2019 kaavoituskatsauksissa. Kaavan osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt on kerrottu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Asemakaavan valmisteluvaiheen aineisto oli nähtävänä 15.11. – 16.12.2019 välisenä aikana. Valmisteluvaiheen yhteydessä järjestettiin keskustelutilaisuus alueen asukkaille 9.12.2019. Tilaisuuteen osallistui 4 lähialueen asukasta. Luonnosvaiheen nähtävilläpidon aikana saatiin

4 lausuntoa ja 2 kannanottoa. Luonnosvaiheen palaute vastineineen on koottu kaavaselostuksen kohtaan 3.6.1.

Asemakaavan ehdotusaineisto oli nähtävillä 21.8. – 21.9.2020 välisenä aikana. Ehdotusvaiheen nähtävilläpidon aikana saatiin 12 lausuntoa. Ehdotusvaiheen palaute vastineineen on koottu kaavaselostuksen kohtaan 3.6.2.

3.3.4 Viranomaisyhteistyö

Kaavatyön käynnistämisen jälkeen järjestettiin viranomaisille asemakaavatyön aloituspalaveri 28.1.2019, johon kutsuttiin kunnan keskeisten palvelualueiden edustajat ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue sekä liikenne ja infrastruktuuri - vastuualue. Aloituspalaverissa käsiteltiin kaavahankkeen lähtökohtia ja tavoitteita. Palaverista on laadittu muistio.

Pääkohdat aloituspalaverista:

- Tarvitaanko Harjamäen vanhan päärakennuksen (S2) osalta rakennushistoriaselvitystä? Tarve ulottaa asemakaavallinen suojele osin sisätiloihin?
- Täydennysrakentamisen osalta tulisi tehdä selvitys ja/tai havainnekuvia, jossa huomioidaan myös puistot.
- Harjamäentien ja Maaningantien (kt 77) liittymän toimivuus tulisi selvittää.
- Kaavassa huomioitava liikenteen sujuvuus ja turvallisuus, myös valaistukseen kiinnitettävä huomiota.
- Taivallahdelta tulisi olla suora kulkuyhteys Hamulan koululle.
- Päiväkodin saattoliikenne on koettu ongelmalliseksi.
- Pysäköintipaikkojen riittämättömyys, toimisiko keskitetty pysäköinti? Pysäköintipaikkojen lisäämisen vaihtoehtona joukkoliikenteen kehittäminen alueella.
- Harjamäen alueen vesihuoltoverkoston kunto?
- Huomioitava Savon Voima Oyj:n kaukolämpökeskuksen suoja-alue (nestekaasu). Myös tekstiilihuoltokeskus Sakupe Oy käyttää nestekaasua.
- Savon Voima Oyj:n rakennuspaikalla on mahdollisesti pilaantunut maa-alue.
- Asemakaavan päivitystarpeet Harjamäentien ja Maaningantien väliin jäävällä alueella?
- Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelle on tarvetta.
- Alueen läpi kulkeva moottorikelkkareitti on ainut yhteys pohjoiseen.
- Kaupan sijoittuminen alueelle?
- Alueelle tuotannollisia tiloja (pohjoisosan peltoalueille)? Pellot ovat vuokrattuna viljelykäyttöön. Vuokrausta jatketaan niin pitkään kunnes alueelle on tulossa muuta käyttöä.
- Maakuntamuseo sekä Yrittäjät ry tulee lisätä osallisiksi kaavatyöhön.

Asemakaavaluonnoksen nähtävillä olon aikana järjestettiin luonnosvaiheen lausuntopalaveri, jossa viranomaisilla oli mahdollisuus antaa lausunto kaavahankkeesta. Lausuntopalaveri pidettiin 9.12.2019. Lausuntopalaverissa saatu palaute on kirjattu palaverista laadittu muistioon sekä seostuksen kappaleeseen 3.6.1.

Ehdotusvaiheen lausuntopalaveria ei pidetty syksyllä 2020. Viranomaisille varattiin tilaisuus mielipiteen esittämiseen erillisellä lausunnolla.

Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelua ei katsottu tarpeelliseksi järjestää saadun palautteen perusteella.

3.4 Asemakaavan tavoitteet

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet, muut tavoitteet

Kaavatyön tavoitteena on kunnan strategisten tavoitteiden mukaisesti laatia alueelle asemakaava, joka mahdollistaa tulevaisuuden kehittämistoimenpiteet voimassa olevan Kirkonkylän yleiskaavan mukaisille alueille.

Tavoitteena Harjamäen alueen osalta on kuntastrategian mukainen vahva elinkeinopolitiikka ja työpaikkojen lisääminen Yrityskeskus Innocumin alueelle. Tavoitteena on Harjamäen alueen elinvoimaisuuden säilyttäminen ja kohentaminen, johon liittyy mm. suojeltavien rakennusten käytön turvaaminen.

Alueen oloista ja ominaisuuksista johdetut tavoitteet

Suunnittelualueella ja sen läheisyydessä sijaitsevan jo olemassa olevan ja suunnitellun uuden rakentamisen yhteen sovittamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tavoitteena on ratkaista alueen tuleva maankäyttö ja täydennysrakentamismahdollisuudet huomioiden alueen rakennus- ja kulttuurihistorialliset arvot sekä maisemalliset arvot

Alueen liikennejärjestelyjen toimivuus ja turvallisuus tarkastellaan ja esitetään niihin tarvittavat muutokset. Erityistä huomiota kiinnitetään kevyen liikenteen, saattoliikenteen ja huolto liikenteen risteyskohtiin ja liikenteen sujuvuuden suunnitteluun.

Seveso III-direktiivi koskee vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjuntaa ja sen 13 artikla sääntelee maankäytön suunnittelua. Kaavoituksessa on huolehdittava, ettei riskille alttiita toimintoja sijoiteta liian lähelle vaaraa aiheuttavia laitoksia ja varastoja. Suunnittelualueella sijaitsee Savon Voima Oyj:n Harjamäen kaukolämpökeskus, joka käyttää polttoaineenaan nestekaasua. Suunnittelussa on huomioitava nestekaasusäiliön suoja-alueet.

3.4.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Osallisten tavoitteet

Harjamäen alueella on kulttuuri- ja rakennushistoriallisia arvoja. Kaavatyön yhteydessä tulee selvittää asemakaavallisen suojelun tarve myös päärakennuksen sisätiloissa (S2, esim. portaikot, kiviset ikkunapenkit).

Suunnittelussa on huomioitava Taivallahden uuden asuinalueen kytkeytyminen Harjamäen alueeseen, yhteisenä tekijänä mm. alakoulu ja virkistyspalvelut.

3.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

3.5.1 Kaavaluonnoksen valmistelu

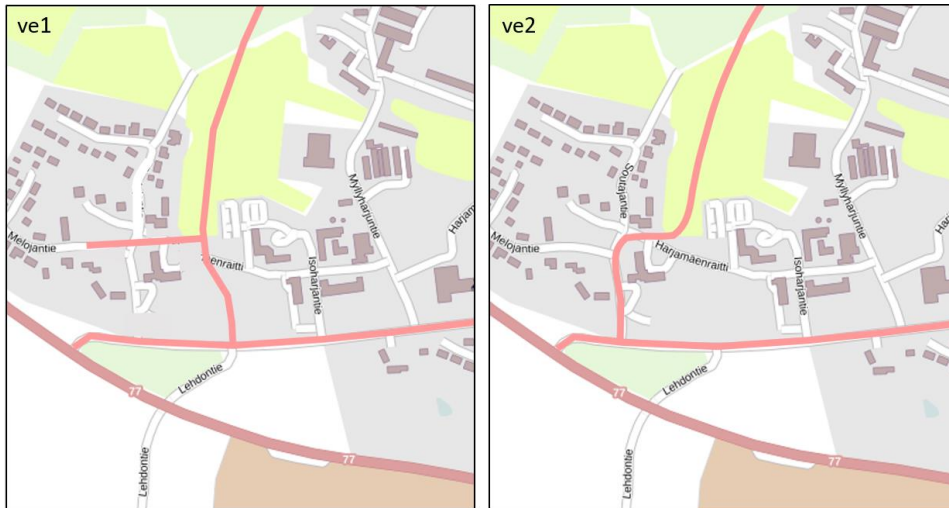
Harjamäen alueen asemakaavatyön pohjaksi on laadittu useita alustavia vaihtoehtoja, joiden päätöksinä on ollut, että suunnitteilla oleva alue täydentyy nykyisen kaltaisella, mm. toimisto-, toimitila- ja liikerakentamisella sekä erityisasumiseen tarkoitettulla rakentamisella, entisten sairaalarakennusten ympärille. Harjamäentien varteen ja rakennusten ympärille on tavoitteena ollut jättää viherkaistaleita luomaan alueelle puistomaisuutta ja säilyttämään alueella viehättävää, vanhalla sairaala-alueelle leimallista, harkitusti sommiteltua ympäristöä.

Rakentamisen määrää ja sijoittumista alueelle ovat ohjanneet alueen maanomistajilta saadut toiveet sekä alueelle laadittu rakennus- ja alueinventointi. Uudisrakentamisen sijoittelussa on pyritty ottamaan huomioon inventoinnissa esille tuodut olemassa olevan rakennuskannan ja maiseman arvot sekä näkymien pitäminen riittävän avoimena.

Liikenteen osalta tarkastelua on ulotettu asemakaavan suunnittelualuetta laajemmalle alueelle, johtuen Hamulan koulun sijainnista suunnittelualueen läheisyydessä ja uuden Taivallahden asuinalueen liittymisestä Hamulan koulun koulupiiriin. Kaavaluonnoksessa on huomioitu liikenneselvityksessä esiin tuodut vaihtoehdot liikenneverkosta, joka tulevaisuudessa voi ulottua Harjamäen alueelta Taivallahden asuinalueelle ja tarvittaessa jopa kirkonkylän yleiskaavassa osoitetuille yhdyskuntarakenteen mahdollisille laajenemisalueille Harjamäen ja Hamulan Kevättömän rannan tuntumassa.

Liikenneselvityksen verkollisessa vaihtoehtotarkastelussa jatkosuunnitteluun suositeltiin vaihtoehtoa C, jossa uusi kokoojakatu tuodaan Taivallahden suunnalta Harjamäentiehen Isoharjantien ja Soutajantien välisen urheilun- ja viheralueen kautta (kuva 20, ve1). Perusteena ratkaisulle on kadun saavutettavuus, mahdollisuus toteuttaa katu vaiheittain ja vähiten rakennetulle ympäristölle haittaa aiheuttava vaihtoehto.

Jatkosuunnitteluun esitetyn vaihtoehdon C pohjalta punnittiin vielä mahdollisuutta osoittaa laadittavana olevassa asemakaavassa katuverkko niin, ettei Harjamäentien varrella oleva urheilu- ja virkistyspalveluiden alue jäisi kokonaan uudisrakentamisen ja katualueen alle. Esille tuli vaihtoehto, jossa hyödynnettäisiin olemassa olevaa Soutajantien ja osin myös Harjamäenraitin katualueita (kuva 20, ve2).

Kuva 18 Harjamäen alueelle mietittyjä vaihtoehtoisia liikenne- ja ratkaisuja.

3.5.2 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavaratkaisuksi valittiin vaihtoehto, jossa Harjamäen keskusta-alueen ympäri kiertää uusi katuyhteys, joka mahdollistaa alueelle osoitetun uudisrakentamisen sijoittumisen pääasiassa vanhojen arvorakennusten taakse ja alueen rakentamisen vaiheistuksen useammalle vuodelle. Ratkaisu mahdollistaa myös alueella sijaitsevien tenniskentän ja pallokentän säilymisen. Mahdollinen ensimmäinen rakentamisvaihe voidaan toteuttaa varsin pienin muutoksin katuverkon ja pysäköinnin osalta (Kuva 21). Rakentamisen vaiheistus jää alueen maanomistajien ratkaistavaksi.

Esitetty ratkaisu mahdollistaa liikenneselvityksessä esitettyjen vaihtoehtoisten liikennejärjestelyjen toteuttamisen, eikä pitkän tähtäimen suunnitelmista mitään esitettyä ratkaisua suljeta pois. Asemakaavassa osoitettu uusi, Harjamäen keskusta-alueen kiertävä katuyhteys voi tulevaisuudessa toimia osana pidemmälle pohjoisen suuntaan ulottuvaa kokoojkatua.

Kuva 19 Rakentamisen mahdollinen vaiheistus, vaihe 1.

Kuva 20 Rakentamisen mahdollinen vaiheistus.

3.6 Mielipiteet ja niiden huomioiminen

3.6.1 Luonnosvaiheen palaute

Lausunnot ja mielipiteet sekä niiden huomioiminen, luonnos		
Asukkaat, maanomistajat, yhteisöt ja yritykset		
Osapuoli, pvm	Kannanotto	Vastine ja/tai vaikutus kaavaan
<p>Esittely- ja keskustelutilaisuus 9.12.2019 Yleisöä 4 henkilöä</p>	<p><i>Harjamäentien ja Maaningantien risteyksessä on sattunut jokunen vuosi sitten kuoleman johtanut kolari (ko. kolaria ei ole huomioitu liikenneselvityksessä).</i></p> <p><i>Osallistujat pitivät liikenneselvityksessä esitettyä näkemäraivausta hyvänä ratkaisuna, muttei riittävänä parantamaan risteysalueen liikenneturvallisuutta. Lehdontien sillan on koettu olevan näkemäesteenä risteysalueella.</i></p> <p><i>Osallistujat ehdottivat Harjamäentielle sekä Maaningantielle erillisiä kääntymiskaistoja sekä nopeuden alentamista Maaningantiellä 60 km/h, alkaen Maaningan suunnasta liikennevalvontakameran kohdalta, aina Siilinjärven kirkonkylälle saakka.</i></p>	<p>Tieto risteysalueella sattuneesta onnettomuudesta lisätään liikenneselvitykseen.</p> <p>Liikenneselvitystyön yhteydessä Harjamäentien ja Maaningantien risteysalueen näkemäalueet on tarkastettu ja todettu ne riittäviksi. Lehdontien sillan kokeminen näkemäesteenä risteysalueella johtunee siitä, että kantatie tulee sillan takaa näkyville niin myöhään, käytännössä vasta sitten, kun Harjamäentieltä saavutaan kantatien reunaan. Tästä johtuen liittymään on sijoitettu stop-merkki.</p> <p>Kaavatyön yhteydessä tehdyn liikenneselvityksen mukaan käynnissä olevassa asemakaavatyössä tarkasteltu uusi maankäyttö on lähinnä täydennysrakentamista, eikä sen toteuttaminen aiheuta uusia liikenneverkon täydentämistarpeita.</p> <p>Maaningantie on ELY-keskuksen hallinnoima kantatie. Esitys kantatien nopeusrajoituksen alentamisesta ja kääntymiskaistoista tulee tehdä ELY-keskukselle.</p>

<p><i>Esittely- ja keskustelutilaisuus jatkuu...</i></p>	<p><i>Asemakaava-aineistoon toivottiin lisättävän vaikutusten arviointia lähialueen asukasnäkökulmasta. Kaavaluonnosaineistossa on keskitytty vaikutusten arviointiin rakennetun ympäristön, kulttuuriympäristön sekä viherverkoston osalta.</i></p> <p><i>Keskustelun yhteydessä kritisoitiin riittävän vuoropuhelun puuttumista Harjamäen alueen kehittämisen osalta asukkaiden ja alueella toimivien yritysten/yhteisöjen ym. välillä.</i></p> <p><i>Osallistujat toivoivat Kevättömän ranta-alueen raivaamista ja siistimistä sekä ulkoilupolkujen rakentamista alueelle.</i></p> <p><i>Harjamäen alueelle kaavaluonnoksessa esitettyä uudisrakentamista ehdotettiin sijoitettavaksi toisaalle Kirkonkylän alueella, esim. keskustaan. Näin Harjamäen keskusalue säilyisi ennallaan, kauniina kulttuurimaisemallisena alueena.</i></p> <p><i>Osallistujien keskuudesta todettiin, että uudisrakentamisella ylläpidetään alueen positiivista kehitymisitä. Rakentamisen myötä Harjamäen alueelle voi syntyä lisää palveluita ja työpaikkoja, jotka voivat tulevaisuudessa luoda tarpeen lisätä mm. linja-autoliikenteen vuoroja Harjamäen suuntaan.</i></p>	<p>Kaavaselostukseen on lisätty vaikutusten arviointia asukasnäkökulmasta.</p> <p>Kaavaluonnosvaiheessa järjestettiin yleisötilaisuus (9.12.2019) alueen asukkaille ja alueella toimiville yrityksille/yhteisöille. Tilaisuudessa keskusteltiin Harjamäen alueen tulevaisuudesta ja alueen kehittämisestä.</p> <p>Kevättömän ranta-alue ei kuulu valmiilla olevaan asemakaava-alueeseen. Ranta-alueen raivaamisen ja ulkoilupolkujen osalta voi olla yhteydessä Yrityskeskus Innocumiin.</p> <p>Asemakaavatyön yhtenä tavoitteena on ollut mahdollistaa Harjamäen alueella toimivan yrityskeskuksen toiminnan jatkuminen ja sen kehittäminen. Uudisrakentamisen sijoittuminen pois Harjamäen alueelta esim. kirkonkylän keskustaan ei tue tätä tavoitetta.</p> <p>Kaavatyön yhtenä lähtökohtana ja tavoitteena on huomioida Harjamäen keskusalueen säilyminen kauniina, kulttuurimaisemallisena alueena, joka tulee ottaa huomioon alueen uudisrakentamisessa.</p> <p>Asia todetaan.</p>
<p>Yksityishenkilön kannanotto 1 15.12.2019</p>	<p><i>Uuden kaavan mahdollistaman lisärakentamisen myötä työpaikat tulevat lisääntymään Harjamäen alueella. Ja tämän seurauksena ajoneuvoliikenne tulee vilkastumaan. Asemakaavassa tulee huomioida Maaningantien (kt77) ja Harjamäentien risteysjärjestelyn parantaminen. Maaningantielle (kt77) pitää rakentaa lisäkaista Harjamäentielle kääntyville. Nykyiset liikennemäärätkin jo edellyttävät tätä. Suunnittelu- ja toimisto Sitowisen ehdottama näkemä-raivaus risteykseen on täysin riittämätön.</i></p>	<p>Maaningantie on ELY-keskuksen hallinnoima kantatie. Esitys kantatien nopeusrajoituksen alentamisesta ja kääntymiskaistoista tulee tehdä ELY-keskukselle.</p>
<p>Yksityishenkilön kannanotto 2 15.12.2019</p>	<p><i>Yleistä: Harjamäen kulttuurihistoriallisesti arvokas sairaala-alue on ollut ensisijaisesti asukkaidensa elinympäristö, jota ovat rytmittäneet asuminen, työ ja toimeentulo, luonto ja hyvinvointi sekä yhteisöllisyys.</i></p> <p><i>Harjamäessä on onnistuttu säilyttämään tämä perusajatus myös varsinaisen sairaalatoiminnan lakattua. Tämä tavoite tulisi olla johtavana lähtökohtana myös alueen kaavoituksessa.</i></p>	<p>Harjamäen alueelle laadittavana olevan asemakaavatyön yhtenä perustavoitteena on ollut Harjamäen kulttuurihistoriallisesti arvokkaan sairaala-ympäristön säilyttäminen, mutta myös alueella sijaitsevien toimintojen turvaaminen ja niiden kehittäminen. Uudisrakentaminen alueella tulee yhteen sovittoa olemassa olevan rakennuskannan ja viherympäristön kanssa.</p>

Kannanotto 2 jatkuu...

Kaavan tarpeellisuus ja tavoite: Kaavan laadinnan yhdeksi keskeiseksi perusteeksi esitetään alueen yritys- ja toimitilarakentamisen lisäystä. Myös alueen liikennejärjestelyjen selkeyttäminen ja yhdysliikenneväylien muodostaminen on esitetty toteutettavaksi kaavan avulla.

Huomiot ja vaihtoehdot: Esitettyssä luonnoksessa ei tarkastella riittävän laajasti asemakaavan vaikutuksia alueen asukkaiden elinympäristöön ja harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin. Kaavassa esitetyt täydennysrakentamisen alueet tulevat vaikuttamaan asukkaiden asuinympäristöön merkittävästi. Näin ollen asemakaavalaadinnan prosessissa tulisi vaikutuksista tehdä tarkempi tarkastelu yhdessä Harjamäen alueen asukkaiden kanssa.

Yritys- ja toimitilarakentamisen aluevaraukset heikentävät alueen maisemallista arvoa, tuhoavat peltomaista, avointa ympäristöä, joka on ensiarvoisen tärkeää alueen asukkaille ja alueen harrastus- ja vapaa-ajanviettoon liittyviin toimintoihin ja niiden kehittämiseksi.

Kaavoituksella ei saisi myöskään heikentää alueen asuinkiinteistöjen arvonkehitystä. Kaavassa esitetty lisärakentaminen ei myöskään saisi olla uhkana alueen liian yksipuoliselle ja asukkaat unohtavalle rakentamiselle "slummiutumiseksi".

Täydennysrakentamisen kohdalla tulisinkin selvittää mahdollisuus sijoittaa yritys- ja toimitilarakennusten pysäköintiin erillinen, yhteinen pysäköinti- ja paikoitusalue asemakaavan ulkopuolelle Harjamäentien ja kt 77 risteysalueen metsikköön. Näin menetellen voisi olla mahdollista tiivistää uudisrakentamiseen tarvittavaa aluevarausta itse kaava-alueella.

Erillinen yritys- ja toimitilarakentamiseen varattu pysäköintialue edistäisi myös kaavoittajan tavoitetta lisätä julkisen liikenteen käyttöä alueelle. Se vähentäisi myös alueen sisällä tarvetta sovittaa eri liikkumisen muotoja yhteen ja näin parantaisi liikenneturvallisuutta koko alueella.

Yritys- ja toimitilarakentaminen tulisi palvelulla ensisijaisesti asumiseen liittyvää hoiva- ja hyvinvointiliiketoimintaa.

Esitetyt asiat ovat kaavatyön lähtökohkia ja tavoitteita.

Kaavaselostukseen on lisätty vaikutusten arviointia mm. lähialueen asukkaiden elinympäristön ja harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien osalta.

Kaavaluonnosvaiheessa järjestettiin yleisötilaisuus (9.12.2019) alueen asukkaille ja toimijoille. Tilaisuudessa keskusteltiin alueelle laadittavana olevasta asemakaavasta sekä Harjamäen alueen tulevaisuudesta ja alueen kehittämisestä.

Asemakaavan mahdollistama täydennysrakentaminen on sijoitettu tarkkaan harkiten kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot huomioiden. Kaavamääräykset ja rakennustapaohjeet edellyttävät laadukasta ja korkeatasoista rakentamista alueelle. Lisärakentaminen muuttaa maisemaa ja tiivistää yhdyskuntarakentamista, mutta kaavan mahdollistaman rakentamisen ei arvioida aiheuttavan alueella elinympäristön laadun selkeästä merkityksellisistä heikkenemistä, joka ei olisi perusteltua kaavan tarkoitus huomioon ottaen.

Kaavan ei arvioida myöskään aiheuttavan alueen asuinkiinteistöjen arvon laskua. Alueen arvo sitä vastoin tulee nousemaan kun rakennuskantaa ylläpidetään sekä kehitetään edelleen ja alueelle syntyy tulevaisuudessa uudisrakentamisen myötä uusia työpaikkoja.

Asemakaavaratkaisu pohjautuu osin alueella jo olemassa oleviin, rakennettuihin pysäköintialueisiin. Uuden, rakentamisesta erillään olevan pysäköintialueen rakentamista Harjamäentien ja kt 77 väliin jäävälle metsäiselle alueelle ei ole nähty järkeväksi toteuttaa.

Pysäköintialueet ja pysäköintitarpeet on osoitettu kaavassa jokaiselle rakennuspaikalle erikseen. Julkiselle liikenteelle on varattu riittävästi tilaa katualueilla.

Asemakaavalla mahdollistetaan alueelle lisärakentamista mm. palvelu-, liike- toimisto- ja toimitilarakentamiseen. Alueelle sijoittuvasta toiminnan luonteesta ei ole vielä tarkempaa tietoa.

<p><i>Kannanotto 2 jatkuu...</i></p>	<p><i>Harjamäen asuin – ja yritysalueelle tulisi perustaa asuinalue-toimikunta tai vastaava, jossa olisi edustettuna kaikki alueella vaikuttavat tahot sekä asukasedustus. Toimikunta voisi ylläpitää ja kehittää aluetta yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaisesti.</i></p>	<p>Siilinjärven kunnan alueella toimii 11 asuinalue-/kyläyhdistystä tai –toimikuntaa, joiden avulla voidaan mm. edistää lähiasuinalueen yhteisiä asioita. Harjamäen alueella tällaista toimintaa ei vielä ole. Aktiivisten asukkaiden on mahdollista perustaa yhdistys, mutta asiaa ei ratkaista kaavoituksella.</p>
<p>Viranomaiset ja muut yhteistyötahot</p>		
<p>Luonnosvaiheen lausuntopalaveri 9.12.2019</p>		
<p>Osallistujat:</p>	<p>Palaverista on laadittu muistio. Pääkohdat lausuntopalaverista:</p>	<p>Vastine ja/tai vaikutus kaavaan</p>
<p>Pohjois-Savon liitto ELY-ympäristö ELY-liikenne Kuopion kulttuurihistoriallinen museo Savon Voima Verkko Savon Voima Oyj Ympäristöterveys Ympäristönsuojelu Sivistyspalvelut Varhaiskasvatus Liikuntapalvelut Rakennusvalvonta Maapolitiikka ja paikalliset palvelut Yritysasiamies</p>	<p><i>Ympäristöterveys:</i> Kaava-alueen sijoittuminen pohjavesialueelle on huomioitava mm. liikenneväylien suojausrakenteissa.</p> <p><i>Rakennusvalvonta:</i> Pohjavesialuetta koskevat määräykset kuuluvat asemakaavaan.</p> <p><i>Ympäristönsuojelu:</i> Kaavaluonnoksessa esitetty pohjavesialueen kaavamääräys on tarpeellinen. Kaava-alueelle voi tulevaisuudessa sijoittua nykyisistä toiminnoista poikkeavia toimintoja. Savon Voiman kaukolämpökeskuksen osalta kaavamääräyksiä voidaan vielä miettiä erikseen, mm. kuinka yksityiskohtaisesti määräykset on tarkoituksenmukaista kirjata kaavaan vai riittäisikö viittaus ympäristölupamenettelyyn. Ympäristöluvan uusimisen/tarkistamisen yhteydessä pohjavesialueen määräykset tulevat tarkistettavaksi.</p> <p>Pohjavesialueella pysäköintialueiden hulevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista hulevesiverkostoon. Rakennusten katoilta syntyviä ”puhtaita” hulevesiä on sääli johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle. Näitä voitaisiin hyödyntää, mutta se vaatisi lisäsuunnittelua.</p> <p>Kaavaluonnoksessa esitetty varaus ekopisteelle on hyvä ja tarpeellinen.</p> <p>Liikenneselvityksessä esitetty uusi kokoojakadun linjaus urheilu- ja virkistysalueiden läpi toisi ison loven alueen viherverkostoon.</p> <p><i>ELY liikenne:</i> ELY-liikenne näkee hyvänä asiana, että asemakaavatyön yhteydessä on tehty alueelle liikenneselvitys, jota tarkennetaan vielä kaavatyön edetessä.</p>	<p>Asemakaavassa osoitettu pv-6 aluerajaus koskee myös kaava-alueen liikenneväyliä siltä osin, kun ne sijoittuvat aluerajauksen sisälle.</p> <p>Kaavamääräyksissä on huomioitu asemakaava-alueen sijoittuminen osittain Harjamäki-Kasurila pohjavesialueelle.</p> <p>Harjamäen alueella sijaitsevan Savon Voima Oy:n kaukolämpölaitoksen toiminta perustuu voimassa olevaan ympäristölupaan (2011), jossa toiminnalle annetaan tarkkoja rajoituksia. Kaukolämpölaitoksen ympäristöluvassa ratkaistaan tarkasti laitoksen toiminnan rajoitteet ja toimet pohjaveden suojelemiseksi.</p> <p>Asemakaavassa on annettu määräys päällystää katu-, liikenne- ja pysäköintialueet ja niillä syntyvät hulevedet on johdettava suunnitellusti pohjavesialueen ulkopuolelle.</p> <p>Asia todetaan.</p> <p>Liikenneselvityksessä esitetty uusi kokoojakatu tulee ajankohtaiseksi, mikäli Kevättömän ranta-alueelle Kirkonkylän yleiskaavassa osoitetut uudet asuinalueet tulevaisuudessa toteutuvat.</p> <p>Lausunto todetaan.</p>

Lausuntopalaveri jatkuu...

ELY ympäristö:

Kaavaluonnoksessa uudisrakentamiseen varatut rakennusalueet ovat liian laajoja. Rakennusten todellinen rakennusala tulisi merkitä täsmällisemmin kaavakarttaan. Rakentamisen ohjausta kaava-aineistossa tulisi lisätä. Ohjeita/määräyksiä rakennusten muodoista, materiaaleista ja väreistä on aiheellista antaa kaavassa.

Viljelykäytössä olevan peltoalueen kautta oleva yhteys vanhaan maatalaan ja ranta-alueeseen katkeaa uudisrakentamisen myötä. Itä-länsisuuntaiset uudisrakennukset katkaisevat alueen nykyisiä näkymiä. Havainnekuvissa esitettyä uudisrakentamisen massojen sijoittumista kaavan pohjoisosan korttelissa on tältä pohjalta aiheellista kehittää.

Kaava-alueelle sijoittuu energiahuollon alue, jonka mukaan alueelle saa rakentaa kaukolämpölaitoksen tarvittavine polttoainetarastoineen, huoltotiloineen ja piippuineen.

Harjamäki-Kasurilan pohjavesialueelle on tehty GTK:n toimesta rakenne- ja virtausmalliselvitys. Raportissa on tehty uusi pohjavesialueen rajausesitys, jonka mukaan suunniteltu lämpökeskus sijoittuisi pohjaveden muodostumisalueen rajalle. Muutettua rajausesitystä ei ole kuitenkaan vahvistettu, joten kaavassa näkyvä pohjavesialueen rajaus on ajantasainen. Lämpökeskuksen alueella pohjaveden virtaus jakaantuu GTK:n selvityksen mukaan sekä itään että länteen.

Lähtökohtaisesti ELY-keskuksen näkemyksen mukaan pohjavesialueelle ei tulisi sijoittaa öljyä polttoaineena käyttävää kaukolämpölaitosta. Muita polttoaineita käyttävien lämpölaitosten osalta Pohjois-Savon ELY-keskus esittää, että kaavamerkintään lisätään määräys pohjaveden suojauskanteista. Pohjavesialueella kemikaalivuo-
tojen hallinta tulee toteuttaa tehokkaammin ja luotettavammin kuin ns. tavallisessa kohteessa. Tämä tarkoittaa kaksinkertaisen suojauksen vaatimusta siten, että ensisijainen ja toissijainen suojaus muodostavat aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet.

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo:

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo tulee antamaan kaavaluonnoksesta lausunnon. Uudisrakentamisen osalta mm. runkolevydet kiinnostavat museota.

Uudisrakentamiseen varatut rakennusalueet on asemakaavassa osoitettu täsmällisemmin ja rakennusalueita on tarkistettu siten, että näkymiä maatilalle ja ranta-alueelle voidaan säilyttää.

Rakentamisen ohjausta mm. ohjeita/määräyksiä rakennusten muodoista, materiaaleista ja väreistä, on annettu alueelle laaditussa rakentamistapaohjeessa.

Harjamäen alueella sijaitseva kaukolämpökeskus on 1920-luvulla toimintansa aloittanut laitos. Kaukolämpökeskuksen toiminta perustuu voimassa olevaan ympäristölupaan (2011), jossa toiminnalle annetaan tarkkoja rajoituksia. Kaukolämpökeskuksen ympäristöluvassa ratkaistaan tarkasti laitoksen toiminnan rajoitteet ja toimet pohjaveden suojelemiseksi.

Kuopion kulttuurihistorialliselta museolta on saatu erillinen lausunto, johon on annettu vastine.

Lausuntopalaveri jatkuu...

Pohjois-Savon liitto:

Maakuntakaavan 2040 2. vaihe on valmis-teilla. Kaavatyön yhteydessä tehdään selvi-tys maakunnallisesti merkittävän modernin aikakauden rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Harjamäen alueelta rakennukset S1 (uusi päärakennus) ja S6 (Kevättömän sairaala) sisältyvät selvitykseen. Näiden rakennus-ten osalta mietinnässä, onko kr-1 merkintä riittävä. Keväällä, ennen Harjamäen kaava-ehdotuksen nähtäville asettamista, voisi järjestää palaverin Siilinjärven modernin ai-kakauden rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Sivistyspalvelut:

Sivistyspalvelut näkevät hyvänä ratkaisuna, että uudisrakentaminen Harjamäen alueella on osoitettu muuhun kuin asuinkäyttöön. Hamulan koulu ja päiväkotipiililinna eivät pysty vastaanottamaan lisää palveluiden käyttäjiä.

Päiväkotipiililinnan saattoliikenne on ko-ettu ongelmalliseksi. Onko mahdollista, että saattoliikenne ohjautuu kiertämään koko Harjamäen alueen uuden katuyhteyden kautta?

Isoharjantie on ongelmallinen aamu- ja ilta-päiväruuhkien aikana. Alueella on paljon kevyttä liikennettä ja ajoneuvoliikennettä. Osa kuljettajista käyttää Isoharjantien ja Harjamäenraitin risteysaluetta kääntyäkseen ympäri.

Yritysasiamies:

Asemakaavaluonnoksessa kulku korttelin 2526 uusille rakennuspaikoille on osoitettu Isoharjantien ja uuden katuyhteyden kautta. Olisiko mahdollista osoittaa uusi katu Sakupe Oy:n rakennuspaikan pohjois-puolelta? Ratkaisu voisi tulevaisuudessa palvella myös Sakupen toimintaa.

Savon Voima Verkko:

Kaava-alueelle tarvitaan uusi puistomuun-tamo (varaus 15m*15m). Paikaksi esite-tään puistoaluetta korttelien 2525 ja 2521 välissä. Puistomuuntamoihin rakennetaan öljynkeräyskukulat.

Harjamäen alueella sähköjakelu on toteu-tettu kaukolämpökeskukselta. Savon Voi-mallakaan ei ole tarkkaat tietoja kaikista alueella kulkevista sähkökaapeleista.

Kirkonkylän yleiskaavassa ja sen yh-teydessä tehdyssä rakennuskulttuuri-inventoinnissa tehdyt tarkastelut ja ratkaisut ovat olleet pohjana asema-kaavoitukselle. Harjamäen alueen ra-kennukset S1 ja S6 on yleiskaavassa merkitty kulttuuriarvoja sisältäviksi kohteiksi, joilla on paikallista merki-tystä. Rakennukset eivät ole yleis-kaavan yhteydessä saaneet suojelu-merkintää, eikä niille nähdä tarpeen osoittaa suojelumerkintää myöskään asemakaavassa.

Rakennukset S1 ja S6 on asemakaa-avassa osoitettu kr-1 merkinnällä. Merkintä on rakennuksen arvot esiin tuova määräys, jonka perusteella ra-kennuksen käyttöä ja mahdollisia pe-ruskorjauksia voidaan suorittaa ra-kennuksen arvot huomioiden.

Asia todetaan.

Saattoliikenteen ohjautumista uu-delle katuyhteydelle pidetään epäto-dennäköisenä. Päiväkodin parkkipai-kat sijoittuvat niin, että saattoliikenne voi palata takaisin pääväylille kulke-matta uuden katuyhteyden kautta.

Kevyen liikenteen ja ajoneuvoliiken-teen yhteyksiä on pyritty kaavaratka-i-sun myötä selkiyttämään. Isoharjan-tielle ja Harjamäenraitille on asema-kaavassa varattu lisää tilaa kevyen liikenteen väylille ja Harjamäenraitti on osin osoitettu vain kevyen liiken-teen käyttöön.

Asemakaavassa osoitetuille uusille, korttelin 2526 rakennuspaikoille kulku osoitetaan Isoharjantien ja uu-den katuyhteyden kautta, joka palve-lee myös kadun eteläpuolella sijait-sevia rakennuspaikkoja. Sakupe Oy:n rakennuspaikkaa on laajennettu luoteiskulmasta, joka mahdollistaa yritykselle kulkuyhteyden rakentami-sen omalle rakennuspaikalle.

Asemakaavatyön yhteydessä käy-dyissä neuvotteluissa on sovittu, että uusi puistomuuntamo on sijoitetta-vissa Hajamäentien eteläpuolelle, suojaviheralueelle, korttelin 2507 vie-reen. Laadittavana olevassa asema-kaavassa on osoitettu tarvittavat kaa-pelireitit uudelle puistomuuntamolle.

Harjamäen alueen sähkökaapeleiden tarkempi sijainti on selvittävänä en-nen rakennustöiden aloittamista.

<p><i>Lausuntopalaveri jatkuu...</i></p>	<p><i>Savon Voima Oyj:</i> Alueelle tulevat uudisrakennukset on liitet- tävissä kaukolämpöverkostoon.</p> <p><i>Liikuntapalvelut:</i> Kaavaluonnos mahdollistaa moottorikelkka- reitin ja latuyhteyden säilymisen Harjamäen alueella, mikä on hyvä asia.</p> <p><i>Maanhankinta:</i> Katujen nimeäminen ja osoitteet tulee huo- lehtia kuntoon.</p> <p><i>Lausuntopalaverin osallistajat esittivät, että liikenneselvityksessä tarkasteltaisiin onko mahdollista, että saattoliikenne ohjautuu kiertämään koko Harjamäen alueen uuden kadun kautta.</i></p> <p><i>Lausuntopalaverin osallistajat esittivät kier- toliittymän tutkimista Isoharjantien ja Harja- mäenraitin risteykseen.</i></p> <p><i>Uuden kadun nimeksi ehdotettiin Harjamä- enkierto.</i></p>	<p>Lausunto todetaan.</p> <p>Lausunto todetaan.</p> <p>Kaavaluonnosvaiheessa puuttuneet katujen nimet on lisätty kaavakart- taan. Alueen osoitteisto huolehditaan kuntoon kaavatyon edetessä.</p> <p>Saattoliikenteen ohjautumista uu- delle katuyhteydelle pidetään epäto- dennäköisenä. Rakennuspaikkojen parkkipaikat sijoittuvat niin, että saat- toliikenne voi palata takaisin pää- väylille kiertämättä uuden katuyhtey- den kautta.</p> <p>Isoharjantien ja Harjamäenraitin ris- teysalue on kulttuuri-inventoinnissa todettu olevan alueen herkintä alu- etta. Kiertoliittymä ko. paikassa muuttaisi aluetta merkittävästi, jonka vuoksi kaavaratkaisussa on pyritty selkiyttämään liikenneväyliä muilla toimin.</p> <p>Alueen kiertävä katuyhteys osoite- taan Isoharjantieksi ja uusi lyhyt katu pohjoiseen nimetään Piikkitieksi</p>
<p>Osapuoli, pvm</p>	<p>Kannanotto</p>	<p>Vastine ja/tai vaikutus kaavaan</p>
<p>Kuopion kulttuurihis- toriallinen museo lausunto 13.12.2019</p>	<p><i>Harjamäen vanhaa sairaala-alueita kos- keva asemakaavaluonnos on asetettu näh- täville 15.1.2019. Kaavamuutoksen tarkoi- tus on muun muassa tutkia alueen täyden- nysrakentamismahdollisuudet. Alueella on voimassa maakuntakaava (vahvistettu 2011) ja yleiskaava (vahvistettu 2016). Alu- een rakennettu kulttuuriympäristö on maa- kunnallisestikin merkittävää. Voimassa ole- vissa kaavoissa määritetty Vanha päära- kennus ja uusi sairaalarakennus on erillis- merkinnöin määrätty rakennussuojelukoh- teiksi. Sairaala-alue on osin merkitty yleis- kaavassa alueeksi, jolla ympäristö tulee säilyttää. Maakuntakaavaa varten laadittu kulttuuriympäristöselvitys toteaa Harja- mäen sairaala-alueella olevan rakennushis- toriallisia, historiallisia, maisemallisia ar- voja.</i></p> <p><i>Sairaalatoiminnot päättyivät Harjamäestä lopullisesti vuonna 1997, ja sittemmin alu- een kiinteistömässää siirtyi hallinnoimaan osakeyhtiö. Alueen rakennuskanta on sai- raalatoiminnan historiaa ilmentävää, ker- roksellista ja hyvin säilynyttä. Arkkitehtitoi- misto Arto Mattila Oy on laatinut alueesta rakennus- ja alueinventoinnin vuonna 2019. Selvityksessä on inventoitu myös ne kohteet, joita ei yleiskaavassa ole erillis- merkinnäin asetettu suojeltaviksi.</i></p>	

Museon lausunto jatkuu...

Museoviranomainen katsoo inventointiaineiston asianmukaiseksi, ja suurelta osin inventoidut rakennukset ovat saaneet jonkin kulttuuriarvoja vaalivan määräyksen kaavaluonnokseen. Kaavamerkintöjen määräyssidallot ovat eritasoisia. Esitettyjä sr-2 ja sr-3 merkintöjen määräyssidallot museoviranomainen pitää toimivina, sillä niiden mukaan museoviranomaiselle tulee varata mahdollisuus lausua kohteessa tehtävistä korjaus- ja muutostöistä.

sr-3 -merkintä olisi Naistalolle sopivampi, sillä inventoinnin mukaan rakennuksessa on myös sisätiloissa sellaisia osia, jotka tulisi säilyttää.

sr-1- merkintä tarkoittaa tässä yhteydessä aluemerkinä: Alue, jonka kulttuurihistoriallinen merkitys säilytetään. Tähän yhteyteen tulisi lisätä myös museoviranomaisen lausumisen mahdollisuus.

Kaavaluonnoksessa käytettyä kr-merkinnällä pyritään ilmaisemaan kulttuuriarvot. Suora lainaus kr-merkinnän määräyssidallosta: "Kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus, jonka inventoinnissa todettuja arvoja tulee vaalia. Merkintä on informatiivinen." Kunta on käyttänyt samaa määräyssidallot myös muissa kaavoissa. Museoviranomainen pohtii, onko tämä merkintä vaikuttavuudeltaan sellainen, että tälle varataan mahdollisuus lausua kohteessa tehtävistä korjaus- ja muutostöistä.

Seuraavia inventoituja kohteita, joita ei ole kaavaluonnoksessa esitetty suojelukohdeksi kaavamääräyksiin: Sakupe, Muuntaja ja Sairaalan portti. Sakupella ei ole inventoinnin mukaan suojelutarvetta, mutta kahdella jälkimmäisellä on paikallisia arvoja. Näiden rakenteiden turvaaminen olisi syytä ratkaista asemakaavassa. Inventoinnin laatija on esittänyt mahdollisuuden siirtää porttirakenne vastaamaan nykyistä, muuttanut tilannetta. Tätä vaihtoehtoa voidaan pitää tutkimisen arvoisena.

Suunnittelualueelle on kaavaluonnoksessa suunniteltu melko voimasta rakentamista, jonka vaikutus on kaavaselostuksenkin mukaan jonkin verran negatiiviset. Täydennysrakentaminen muuttaa alueen puistomaista luonnetta ja rakennetun ympäristön osuus kasvaa. Laaditussa inventointiaineistossa on merkinnyt sellaiset paikat, jossa täydennysrakentaminen olisi ympäristön kannalta suotuisampaan. Kaavaluonnoksen rakennuspaikat poikkeavat tästä suunnitelmasta. Esimerkiksi Kevättömän sairaalan yhteyteen on suunniteltu laajennusosa - Kuopion kulttuurihistoriallinen museo ei pidä tätä

Lausunto todetaan.

Naistalo on kauttaaltaan remontoitu sisätilojen osalta toimisto- ja palvelukäyttöön arvokkaita rakennusosia mahdollisuuksien mukaan säilyttäen. Päärakennukseen verraten Naistalon sisätiloissa on kuitenkin vähemmän arvokkaita yksityiskohtia ja rakennusosia jäljellä, jonka vuoksi sisätilojen suojelumääräystä ei katsottu tarpeelliseksi.

sr-1-aluemerkintään ei ole lisätty museoviranomaisen lausumisen mahdollisuutta. Alueelle laaditussa rakentamistapaohjeessa suositellaan ympäristöä koskevista suuremmista muutostöistä olemaan yhteydessä museoviranomaisen kanssa suunnittelun aikana.

kr-1-kaavamerkintä on informatiivinen, rakennuksen arvot toteava kaavamerkintä, joka ei sisällä rakennuksen suojelumääräystä. Näin ollen kaavamääräykseen ei ole sisällytetty lausetta museoviranomaisen lausunnon antamisen mahdollisuudesta.

Sairaalan portin ja Muuntajan osalta kaavassa ei anneta suojelumääräyksiä. Portti ja Muuntaja suositellaan säilytettäväksi alueelle laaditussa rakennustapaohjeissa. Portin siirtämistä päärakennuksen kanssa samalle rakennuspaikalle suositellaan.

Kevättömän sairaalan yhteyteen suunniteltu laajennusosa on asemakaavassa osoitettu sijoitettavaksi inventoinnissa suositellulle sijainnille, Kevättömän sairaalan pohjoispuolelle.

<p><i>Museon lausunto jatkuu...</i></p>	<p><i>vaihtoehtoa soveltuvana. Tässä tapauksessa laajentamisvaihtoehtoja tulisi edelleen tukia.</i></p> <p><i>Täydennysrakentamista varten on laadittava ympäristöön soveltuva rakennustapaohjeistus. Uudisrakennuksien massat tulee osoittaa asemakaavassa tarkasti. Havainneaineistoa tulisi kehittää yksityiskohtaisemmaksi, että se osoittaisi myös rakennustapaohjeistuksen vaikutuksen.</i></p>	<p>Harjamäen alueelle on laadittu rakentamistapaohje, jossa on annettu ohjeita/määräyksiä mm. uudisrakennusten muodoista, materiaaleista ja väreistä. Myös havainneaineistoa on kehitetty yksityiskohtaisemmaksi.</p>
<p>Savo-Pielisen jätelautakunta lausunto 13.12.2019</p>	<p><i>On hyvä, että Harjamäen keskusta-alueen asemakaavaluonnokseen on varattu alue, jolle voidaan toteuttaa jätteenkeräyspiste. Savo-Pielisen jätelautakunnan hyväksymän palvelutason mukaan kaikille vähintään 300 asukkaan asuinalueille, joissa on lähipalvelut, järjestetään ekopiste. Ekopisteellä vastaanotetaan kierrätettäviä hyötyjätteitä ja se on alueen kotitalouksien käytössä.</i></p> <p><i>Ekopisteet pyritään sijoittamaan palvelujen yhteyteen, jotta palvelu on asukkaille helposti saavutettavissa. Sopivin sijoituspaikka ekopisteelle on päivittäistavarakaupan läheisyydessä, jolloin ekopiste on käytävissä muun asiointiin yhteydessä. Kaavatyön yhteydessä on pohdittavana myös kaupan sijoittuminen alueelle, ja mikäli tämä toteutuu, olisi ekopisteen aluevaraus hyvä järjestää kaupan yhteyteen.</i></p>	<p>Asia todetaan.</p> <p>Laadittavana oleva Harjamäen asemakaava mahdollistaa päivittäistavarakaupan palveluiden sijoittumisen Harjamäen alueelle. Tarkempaa tietoa palvelujen sijoittumisen laadusta ei vielä ole, jonka vuoksi ekopisteelle on mahdollistettu paikka Harjamäentien ja Soutajantien risteysalueen tuntumaan.</p>
<p>Savon Voima Oyj lausunto 5.12.2019</p>	<p><i>Savon Voima Oyj:n kaukolämpö ja sähkön tuotanto liiketoiminta on tutustunut Harjamäen asemakaavaluonnokseen. Alue ei ole ollut kokonaan asemakaavoitettu ja nyt laadittavalla kaavalla osoitetaan alueen nykyinen käyttö ja tutkitaan täydennysrakentamismahdollisuudet.</i></p> <p><i>Savon Voimalla on kaavaluonnosalueella kaukolämpöä ja höyryä tuottava laitos. Osa tämän laitosalueen rakennuksista on merkitty informatiivisella kr-1 merkinnällä, joka tarkoittaa kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennusta, jonka arvoja tulee vaalia. Merkintöjen laadinnassa tulee huomioida rakennusten nykyinen kunto ja niihin tehtävät välttämättömät korjaustoimenpiteet. Merkintä on hyväksyttävissä ja tunnistettuja arvoja voidaan pyrkiä huomioimaan kunnosapidon yhteydessä.</i></p> <p><i>Ympäristönsuojelulain mukaan pohjavesialueelle sijoittuvat energiantuotantotoiminnot vaativat ympäristöluvan, jossa käsitellään mm. öljyn varastointiin liittyvät riskit ja niihin varautuminen. Tämän johdosta pv-5 merkinnän määräykset ovat liian yksityiskohtaisia, ja määräyksessä on huomioitava uuden vs. olemassa olevan toiminnon sijoittuminen. Kemikaalien varastointia koskevat useat eri vaatimukset, eikä näin ollen öljysäiliön sijoittamiseen tai suoja-alueeseen koskevia määräyksiä tule sisällyttää asemakaavaan. Energiantuotantoon liittyvää öljyn ja nestekaasun varastointia ja käyttöä valvovat sekä ympäristönsuojeluviranomaiset että TUKES, jolloin kaavoituksella ei tule asettaa em. tiukempia yksityiskohtaisia säädöksiä.</i></p>	<p>Lausunto todetaan.</p> <p>Harjamäen alueella sijaitsevan kaukolämpökeskuksen toiminta perustuu voimassa olevaan ympäristölupaan (2011), jossa toiminnalle annetaan tarkkoja rajoituksia. Kaukolämpökeskuksen ympäristöluvassa ratkaistaan tarkasti laitoksen toiminnan rajoitteet ja toimet pohjaveden suojelemiseksi.</p>

Muut yhteistyötahot		
Osapuoli, pvm	Kannanotto	Vastine ja/tai vaikutus kaavaan
DNA Oyj lausunto 22.11.2019	<i>DNA Oyj:lle tulee tulevaisuudessa tarve siirtää Savon Voiman Harjamäen piipussa olevat antennit oikeaan tukiasemamastoon, koska piippu ei kestä tulevaisuuden vaatimia ratkaisuja.</i> <i>Löytyisikö lähialueelta puistojen kulmilta tai vastaavasta paikassa noin 150 neliö koosta aluetta ETM käyttöön rakentaa putkipylvästyypinen noin 40 metriä korkea masto ja noin 9 neliön laitetila?</i>	Kaava-alueelle on osoitettu paikka tukiasemamastolle Energiahuollon alueen (EN) pohjoispuolelle, kortteliin 2524.

3.6.2 Ehdotusvaiheen palaute

Lausunnot ja muistutukset sekä niiden huomioiminen, ehdotus		
Viranomaiset ja muut yhteistyötahot		
Osapuoli, pvm	Kannanotto	Vastine ja/tai vaikutus kaavaan
Tekninen palvelualue lausunto 16.9.2020	<i>Kortteleiden 2526 ja 2524 väliset kaasuja aluelämpöputkien varaukset kaavaan?</i> <i>Kortteli 2522: Raittivaraus, joka tulee puiston läpi, tulisi jatkua jotenkin myös tontin läpi.</i> <i>Kortteli 2526: Liittymäkielto Isoharjantielle. Ajoliittymä K-9 kiinteistölle Piikkien puolelta. Liittymäkielto myös korttelin 2525 mutkan kohdalle</i> <i>VP-alue: Tuota puistoa ei pysty rakentamaan, koska kohdalla kulkee niin paljon johtoja, muutos VL-alueeksi.</i> <i>Muistutus pysäköintipaikoista, ellei niitä osoiteta kiinteistöltä.</i>	Kaavakartalla on esitetty kaikki tiedossa olevat rakennuspaikkojen ja virkistysalueiden läpi kulkevat, rasitteena olevat maanalaiset putket, johdot ja kaapelit. Merkitään ohjeellinen kevyenliikenteen väylän reittivarauksen korttelin 2522 rakennuspaikan 2 läpi. Lausunnossa esitetyille katuosuuksille lisätään liittymäkieltomerkinä. Lausunnossa mainittu pieni viheralue sijoittuu näkyvälle paikalle, Isoharjantien varteen. Näkyvyytensä vuoksi alue on osoitettu puistoksi, jotta sitä hoidettaisiin ja pidettäisiin siistinä. Asemakaavassa osoitetuille rakennuspaikoille on varattu riittävästi tilaa rakentaa kaavamääräyksissä osoitettu määrä autopaikkoja.
Pohjois-Savon liitto lausunto 17.9.2020	<i>Voimassa olevissa maakuntakaavoissa Harjamäen alue on taajamatoimintojen aluetta (A); Merkinnällä osoitetaan alueen käytön suunnittelua edellyttävät asumiseen, palvelu- ja työpaikka- sekä muihin taajamatoimintoihin varattavat rakentamisalueet. (...)</i>	Lausunto todetaan.

Liiton lausunto jatkuu...

Suunnittelumääräykset: Aluetta suunnitellaan asumiseen, ympäristöönsä soveltuvien työpaikkatoimintojen sekä näihin liittyvien palveluiden ja toimintojen alueena. Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sopeutettava suunnittelulla ympäristöönsä tavalla, joka eheyttää yhdyskuntarakennetta, vahvistaa taajaman omaleimaisuutta ja turvaa ympäristö-, virkistys-, luonto- ja kulttuuriarvot. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava päivittäisten palveluiden saatavuus, riittävät ulkoilu- ja lähivirkistys-mahdollisuudet sekä kevyen liikenteen yhteydet seudullisille virkistysalueille. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on osoitettava maakunta-kaavakartalle merkittävien ulkoilureittien jatkuvuus taajamatoimintojen alueella.

Alueen käytön suunnittelussa on säilytettävä riittävät virkistys- ja viheryhteydet viheralueiden välillä.

Harjamäen alueen työpaikka- ja asukasmäärän kehitys on ollut voimakkaasti positiivista. Liiton paikkatietoanalyysin mukaan työpaikkamäärä on kasvanut 407:llä vuosien 2000–2015 välillä. Myös asukasmäärä on kasvanut alueella. Paikkatieto-aineiston mukaan vuosille 2000–2018 osuu Harjamäelle ruudut (1km x 1km), joissa kasvua on 192 ja 228 asukasta.

Harjamäen alueelle on leimallista arvokas entisen sairaalan rakennettu kulttuuriympäristö, puistot ja näkymät. Voimassa olevissa maakuntakaavoissa alueen maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö on osoitettu MA-aluerajauksella, jonka suunnittelumääräyksessä todetaan, että "(...) Alueen tai kohteen suunnittelussa on otettava huomioon maisema-alueen tai maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuudet ja ominaislaatu. Alueen tai kohteen erityispiirteitä tulee vaalia (...)."

Maakuntakaavojen näkökulmasta Harjamäen asemakaava ja asemakaavan muutokset noudattavat nykyisiä maakuntakaavoja, eheyttävät yhdyskuntarakennetta ja vaalivat Harjamäen omaleimaisuutta. Kulttuuriympäristöstä on tunnistettu lisäksi modernin aikakauden rakennukset, mikä vastaa vireillä olevan Pohjois-Savon maakunta-kaavan 2040, toisen vaiheen tavoitteita.

Kuopion seudun joukkoliikenne

lausunto 18.9.2020

Tällä hetkellä Harjamäessä kulkee linja 35 tunnin vuorovälillä ma-la. Reitti kulkee Siilinjärven keskustasta Harjamäentieä Soutajantien kääntöpaikalle, jossa on linjan päätepysäkki. Alueen kehittyessä kannattaa miettiä, että vietäisiinkö linjan reitti syvemmälle alueen sisään. Esimerkiksi teemmällä kääntöpaikka kaavoitettavan alueen keskivaiheille. Ao. kuvassa on esitetty joukkoliikenteen kannalta yksi hyvä sijainti kääntöpaikaksi. Voi toki olla muuallakin, mutta tuo kohta olisi keskeinen. Tässä kannattaa ottaa huomioon myös mahdolliset tulevat kaavoitukset ko. alueen ympärillä.

Linjan 35 voisi ajaa tuonne nykyistä reittiä jatkamalla seuraavasti: Harjamäentie-Soutajantie-Isoharjantie-Kp ja paluu samaa reittiä takaisin.

Mikäli tuo kääntöpaikka ei onnistu tuonne alueen sisään, niin kääntöpaikkana voisi toimia jatkossakin nykyinen kääntöpaikka ja sinne voitaisiin ajaa esim. reittiä: Harjamäentie-Isoharjantie-Soutajantie.

Ns. lenkkiä emme reittien päättöpysäkeille haluisi, koska vuoroille tulisi jättää ajantasausta päätepysäkeille. Samat aikataulut ovat käytössä loppukesällä, keskitalvella ja taas keväällä. Keskitalvella vuorojen eteneminen on mm. keliolosuhteista ja suuremmista matkustajamääristä johtuen hitaampaa. Jos linjojen päätteillä ajetaan ns. lenkki, niin aamulla lenkin alkupään matkustajat joutuvat istumaan ajantasauspysäkillä odottelemassa varsinaista lähtöaikaa ja taas iltapäivällä lenkin loppupään matkustajat odottelevat ajantasauspysäkillä lähtöaikaa. Tätä ongelmaa korjattaessa joutuu sitten ajantasausausta jättämään mahdollisesti Siilinjärven keskustaan ja se taas lisää matkustajien kokonaismatka-aikaa, eikä houkuttele joukkoliikenteen käyttöön.

Nykyinen kääntöpaikka ja Harjamäentien pysäkit sijoittuvat hyvin saavutettaville paikoille Harjamäen työpaikka-, palvelu- ja asuntoalueiden näkökulmasta. Harjamäen keskusta-alueelle, erityisesti Isoharjantien ja Harjamäenraitin risteykseen, sijoittuu paljon jalankulku- ja pyöräliikennettä joka risteää ajoneuvoliikenteen kanssa. Kääntöpaikan sijoittaminen työpaikka-alueen sisään lisää entistään kevyttä liikennettä alueella. Mikäli joukkoliikennettä osoitetaan Isoharjantielle, se edellyttää katujen leventämistä ja puuttuvien kevyenliikenteenväylien rakentamista katujen varsille.

Ei muutosta kaavaan.

Pohjois-Savon ELY-keskus

lausunto 21.9.2020

Kulttuuriympäristö

Kohteen maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen arvo on otettu kaavatyön aikana yleisesti hyvin huomioon. Ajankohitaiseksi ja tarkemmaksi pohjatietoaineistoksi on teetetty vuonna 2019 valmistunut rakennus- ja alueinventointi.

Kaavaehdotukseen on osoitettu sr-2-suojelumerkinällä vanha päärakennus ja sr-3-suojelumerkinällä Naistalo sekä huoltorakennus. Kr-1-merkinnällä ja nykytilaa vastaavalla rakennusalan rajauksella kulttuurihistoriallisesti arvokkaina rakennuskohteina on osoitettu uusi päärakennus, Kevättömän sairaala sekä lämpökeskuksen vanha osa. Lisäksi kulttuuriympäristöarvoja on osoitettu kaavakartan sr-1-aluemerkinnöin.

Lausunto todetaan

<p><i>ELY:n lausunto jatkuu...</i></p>	<p><i>Kaavamääräysten lisäksi kulttuuriympäristöarvojen säilymistä alueella edistetään rakentamistapaohjeella, joka antaa ohjeita uudisrakentamiseen ja jo olevien kohteiden hoitoon. Esitetty varsin mittava uudisrakentamismahdollisuus on sijoituksen, mitoituksen ja rakentamistapaohjeiden kautta saatu sovitettua alueen ydinalueen luonteen säilyttämisen kannalta kohtuullisen hyvin.</i></p> <p><i>Vanhaan päärakennukseen liittyviä arvokkaita rakennuskohteita ovat eteläpuolella oleva vanha sisääntuloportti ja pohjoispuolen kaksi huvimajaa/paviljonkia. ELY-keskus puoltaa ajatusta portin siirtämisestä pois katualueelta. Uusi sijoituspaikka voisi olla merkittynä kaavakartassa. Sr-1-aluemerkinnän ei voi katsoa olevan näiden kohteiden arvojen turvaamisen kannalta täysin riittävän. Kohteet on aiheellista osoittaa kaavassa esimerkiksi sr-2-suojelumerkinällä tai ainakin antaa rakentamistapaohjeessa niitä koskevat sitovat ohjeet. Paviljonkirakennusten osalta palauttavat muutokset ovat erittäin suositeltavia. Niihin myöhemmin lisätty ristikkorakenne on aikakauden rakentamistavasta merkittävästi poikkeava ja alueen luonteeseen huonosti sopiva.</i></p> <p>Pohjavedet</p> <p><i>Pohjavettä koskevista kaavamääräyksistä on pidetty yhteinen palaveri keväällä 2020. ELY-keskuksen mukaan määräykset on muokattu kaava-aineistoon sovitun mukaisesti.</i></p>	<p>Harjamäen sairaalan vanha sisääntuloportti sijaitsee asemakaava-alueen ulkopuolella, jonka vuoksi sisääntuloportin ja paviljonkirakennusten suojelusta annetut ohjeet muutetaan sitoviksi rakennustapaohjeessa. Paviljonkirakennusten osalta rakennustapaohjeeseen on lisätty myös suositus palauttavista muutoksista rakennuksiin myöhemmin lisättyjen ristikkorakenteiden osalta.</p> <p>Lausunto todetaan.</p>
<p>Ympäristöterveyspalvelut lausunto 21.9.2020</p>	<p><i>Ympäristöterveyspalveluilla ei ole lisättävää aloitus- sekä luonnosvaiheen viranomaispalavereissa annettuihin kommentteihin.</i></p>	<p>Lausunto todetaan.</p>
<p>Kuopion kulttuurihistoriallinen museo lausunto 21.9.2020</p>	<p><i>Siilinjärvi on asettanut asemakaavaehdotuksen nähtäville 21.8. – 21.9.2020 väliseksi ajaksi. Kuopion kulttuurihistoriallinen museo on lausunut kaavaluonnoksesta 13.12.2019. Kaavaehdotus ei ole muuttunut paljoa kaavaluonnoksesta rakennetun kulttuuriympäristön osalla. Kaavaselostuksessa on osoitettu vastineet luonnosvaiheessa saatuihin viranomaislausuntoihin ja mielipiteisiin.</i></p> <p><i>Yhdessä kaava-aineiston kanssa esitellään myös rakentamistapaohje ja rakennus- ja alueinventointiraportti. Rakentamistapaohjeessa suositellaan muun muassa portin ja muuntamon säilyttämistä. Museo katsoi lausunnossaan 13.12.2019, että Kevättömän sairaalan laajennusosan vaikutusta tulisi arvioida uudelleen. Vastineessa laajentamissuunnitelman kerrotaan olevan rakennus- ja alueinventointiraportin mukainen. Kevättömän laajennusosa ei näy kuitenkaan kaavakartalla.</i></p>	<p>Kaavatyön yhteydessä laaditussa rakennus- ja alueinventoinnissa todetaan: "Kevättömän sairaalan viereen luoteis- ja koillispuolelle olisi mahdollista rakentaa uudisrakennukset puistomaisen ympäristön tästä kärsimättä."</p> <p>Kaavassa Kevättömän sairaalan rakennuspaikalle osoitettu rakennusala mahdollistaa laajentamisen vain nykyisen rakennuksen ja Harjamäenraitin väliin.</p>

<p><i>Museon lausunto jatkuu...</i></p>	<p><i>Korttelin 2525:n toinen uudisrakennus on saanut yhden kerroskorkeuden lisää. Rakentamistapaohjeessa käytetään ristiriitaisesti vanhaa (3krs.) ja uutta (4krs.) kaavakarttaa. Museo pitää aiempaa suunnitelmaa asianmukaisempana. Sen sijaan kaavaan on lisätty joitain aluesuojelumerkintöjä (sr-1).</i></p> <p><i>Sr-2:n ja sr-3:n määräyssidältöjä tulisi muuttaa siten, että lausunto pyydetäisiin ainakin alueelliselta vastuumuseolta (Kuopion kulttuurihistoriallinen museo).</i></p>	<p>Kortteliin 2525 länsilaitaan osoitettu uudisrakennus sijoittuu nykyiselle pysäköintialueelle, joka on n. 3 metriä alempana kuin S1 rakennuksen sisääntulokerros. Nelikerroksinen uudisrakennus jää näin ollen korkeudeltaan n. yhden kerroksen S1-rakennusta matalammaksi.</p> <p>Kerroskorkeusmerkintä korjataan asemakaavaa vastaavaksi alueelle laadittuun rakentamistapaohjeeseen. sr-1 kaavamerkintä on sisällytetty jo kaavaluonnoksessa esitettyihin kaavamääräyksiin.</p> <p>sr-2 ja sr-3 kaavamerkinnät sisältävät määräyksen: "Ennen korjaamis- ja muutostöitä museoviranomaisille on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen", joka tarkoittaa että lausunto pyydetään Kuopion kulttuurihistorialliselta museolta.</p>
<p>Turvallisuus- ja kemikaalivirasto lausunto 27.8.2020</p>	<p><i>Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on vastaanottanut lausuntopyyntönsä Siilinjärven kunnalta koskien Harjamäen alueen asemakaavoitusta. Asemakaava-alueen pohjoisosassa sijaitsee Savon Voima Oyj:n Harjamäen lämpökeskus, joka on Tukesin valvontakohde. Laitoksella varastoidaan nestekaasua 49 m³ maapeitteisessä nestekaasusäiliössä. Nestekaasu on helposti syttyvä kemikaali.</i></p> <p><i>VN asetuksen nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista (858/2012) on säädetty nestekaasukohteiden suojaetäisyyksistä. Suojaetäisyydet määritetään arvioitujen onnettomuusvaikutusten ja asetuksessa määritettyjen vähimmäisetäisyyksien perusteella. Asetuksen 33 § mukaan maapeitteinen nestekaasusäiliö on sijoitettava seuraavan taulukon mukaisesti.</i></p> <p><i>Lisäksi kaikkien maanalaisten ja maapeitteisten nestekaasun varastosäiliöiden etäisyyden hoitolaitoksiin tulee olla sellainen, että nestekaasun varastoinnista ei aiheudu vaaraa kyseisiin kohteisiin. Yli 5 tonnia nestekaasua sisältävän säiliövaraston ohjeellinen vähimmäisetäisyys näihin kohteisiin on 100 metriä.</i></p>	<p>Lausunto todetaan.</p> <p>Harjamäen alueella sijaitsevat hoitolaitokset sekä alakoulu eivät sijoitu 100 metrin säteelle nestekaasua sisältävästä säiliövarastosta. Kaava ei mahdollista myöskään uusia hoitolaitoksia alle 100 m päähän nestekaasuvarastosta.</p>

<p><i>Tukesin lausunto jatkuu...</i></p>	<p><i>Tukesilla ei ole tiedossa onko toiminnanharjoittaja (Savon Voima Oyj) selvittänyt onnettomuusvaikutuksia tai päivittänyt olemassa olevia analyyskejä. Tätä tietoa on syytä kysyä suoraan toiminnanharjoittajalta, koska ym. vähimmäisetäisyyksien lisäksi pitää huomioida erillisten seurausanalyysien tulokset. Tukesin yleisen käsityksen mukaan nestekaasulaitosten tyyppilisten onnettomuuskenaarioiden lämpösäteilyvaikutukset ja syttymisvaarallinen alue ei ulotu yli 30 metrin. Tällä 30 metrin säteen sisäpuolella on oleellista, ettei alueella lisätä rakennuksia, rakennelmia tai muita esteitä vaan alue pidetään mahdollisimman avonaisena. Näin vähennetään kaasuvuodon syttymisen todennäköisyyttä ja palon tai räjähdysten vaikutuksia.</i></p>	<p>Toiminnanharjoittajalta saadun tiedon mukaan nestekaasulaitokselle luvan haun yhteydessä tehtyjä analyyskejä ei ole päivitetty.</p> <p>Nyt laaditussa Harjamäen asemakaavassa ei nestekaasulaitoksen läheisyyteen, 30 metrin säteen sisäpuolelle, ole osoitettu uutta rakentamista.</p>
<p>Pohjois-Savon pelastuslaitos lausunto 7.9.2020</p>	<p>- Huomioitava sammutusveden saatavuus (vesiasemat). - Huomioitava pelastustiet.</p>	<p>Lausunto todetaan. Asia ratkaistaan kunnallistekniikan suunnittelussa.</p>
<p>Kiinteistö Oy Isoharja lausunto 25.8.2020</p>	<p><i>Asemakaavassa on kuunneltu ja otettu hyvin huomioon Yrityskeskus Innocumin toiveet ja tarpeet yrityskeskuksen toiminnan laajentumista ajatellen. Uudet rakennuspaiikat ovat sijoitettu optimaalisesti yrityskeskuksen palveluja ajatellen. Katujärjestelyissä on otettu huomioon päiväkotipiililinnan kasvanut saattoliikenne sekä muu lisääntynyt asiakasliikenne. Erityisesti uudet kaavaan merkityt kevyen liikenteen väylät lisäävät alueen liikenneturvallisuutta.</i></p> <p><i>Vanhoista rakennuksista suojelumerkinnän saavat S2, S3 ja T2, jotka edustavat alueen vanhinta rakennuskantaa. Rakennuksia on ylläpidetty ja kunnostettu nykyiseen käyttötarkoitukseen sopiviksi niiden historiallinen merkitys huomioiden. Rakennuksen T3 poistaminen suojeltujen listalta ja sen tilalle mahdollistetaan uudisrakennus, on taloudellisesti sekä alueen yleisilmeen kannalta kannatettavaa. Rakennus T3 on rakennettu kahdessa vaiheessa v. 1960 ja laajennettu v. 1986 ja siinä yhdistyy kahden toisiinsa sopimattomien rakennusaikakausien tyyli. Lisäksi rakennuksen käyttöikä on jo lopullaan.</i></p> <p><i>Muutosehdotus asemakaavaan: Asemakaavassa merkitty Piikkitie on umpikuja. Sakupe Oy on ilmaissut tarpeensa laajentaa toimintaansa kortteliin 2526. Tällöin liikenne kyseiseen rakennukseen tulisi kulkemaan Isoharjantien kautta. Tällä hetkellä Sakupen liikennöinti tapahtuu Myllyharjuntietä pitkin. Myllyharjuntien ja Piikkitien yhdistäminen mahdollistaisi korttelin 2526 hyödyntämisen Sakupen käyttöön. Vähimmäisehdotus on, että Sakupen pihan kautta voi raskasliikenne tuoda ja noutaa tavaraa korttelista 2526.</i></p> <p><i>Muilta osin ei ole huomautettavaa.</i></p>	<p>Lausunto todetaan.</p> <p>Mikäli Sakupen toiminta laajentuu kortteliin 2526 rakennuspaikalle 2 ennen Piikkitien rakentamista, liikenne rakennuspaikalle voidaan osoittaa nykyisen rakennuksen pohjoispuolitse rakennuspaikan sisäisesti.</p> <p>Ei muutosta kaavaan.</p>
<p>Savon Voima Verkko Oy lausunto 24.8.2020</p>	<p><i>Savon Voima Verkko Oy puolesta ei ole lausuttavaa Harjamäen asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksesta</i></p>	<p>Lausunto todetaan.</p>

<p>Savon Voima Oyj lausunto 8.9.2020</p>	<p><i>Savon Voiman pohjavesialueella sijaitsevan olemassa olevan EN-alueen ja sille sijoittuvien rakennusten informatiiviset kr-1 merkinnät ovat hyväksyttävissä. Lisäksi merkintä pohjavesialueelle sijoittuvan toiminnan luvanvaraisuudesta antaa selvyyttä. Lupaprosessissa arvioidaan tarkemmin mahdolliset riskit ja vaaditut varotoimenpiteet, joita ei kaikkia ole tarkoituksenmukaista esittää suoraan kaavamääräyksissä.</i></p> <p><i>Kaavaehdotuksessa uudeksi katualueeksi on määritetty Isoharjantielle laajennus, joka yhdistyy Soutajantiehen. Katualueen varrelle on esitetty myös uusia rakennuspaikkoja. Kun Isoharjantien tarkemmat suunnitelmat ja mahdollinen toteutusajankohta on tiedossa, Savon Voima toivoo, että siitä ilmoitetaan hyvissä ajoin kaukolämpöverkoston suunnittelua ja rakentamista varten.</i></p>	<p>Lausunto todetaan.</p>
<p>DNA Oyj lausunto 27.8.2020</p>	<p><i>DNA:n puolesta hienoa, että tuo EMT alue on kaavaan tulossa, toivotaan että menee noin läpi ja pääsemme sitten hakemaan rakennuslupaa mastolle heti kun kaava on siinä valmiudessa.</i></p>	<p>Lausunto todetaan.</p>

3.6.3 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset

Vireillä olo ja käsittelyvaiheet		
Ajankohta	Käsittely	Sisältö
Valmisteluvaihe		
11.11.2019, § 151	Kunnanhallitus	Kaavatyön vireille tulo ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä valmisteluaineiston esittely.
14.11.2019	Kuulutus, Uutis-Jousi	Asemakaavan valmisteluaineisto nähtäville.
15.11.- 16.12.2019	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluaineisto nähtävillä kunnantalolla, pääkirjastossa, kaavoitustoimistossa ja kunnan www-sivuilla.	4 lausuntoa, 2 kannanottoa Luonnosvaiheen lausuntopalaveri 9.12.2019 (muistio) Yleisötilaisuus 9.12.2019 (muistio)
Ehdotusvaihe		
17.8.2020 § 119	Kunnanhallitus	Asemakaavaehdotuksen esittely.
20.8.2020	Kuulutus, Uutis-Jousi	Asemakaavaehdotus nähtäville.
21.8. – 21.9.2020	Kaavaehdotus nähtävillä kunnantalolla, pääkirjastossa ja kunnan www-sivuilla.	12 lausuntoa
Hyväksymisvaihe		
28.10.2020 §165	Kunnanhallitus	Esitetään asemakaavaa kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.
09.11.2020 §31	Kunnanvaltuusto	Hyväksytään.
1.4.2021 HL 51§	Kaavoitustoimisto	Hallintolain 51 § mukainen kirjoitusvirheen korjaaminen

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 Kaavan rakenne

Suunnittelualueen rakenne noudattaa Kirkonkylän yleiskaavan tavoitteita ja periaatteita. Asemakaava mahdollistaa alueen kehittämisen työpaikka-alueena yritys- ja palvelurakentamiseen.

Asemakaavalla on määritelty keskeisellä paikalla pitkään asemakaavoittamattomana olleen alueen käyttötarkoitukset ja osoitettu kaavassa tarvittavat suojelumääräykset alueella sijaitseville kulttuuriympäristökohteille. Asemakaavalla on mahdollistettu uusien liike-, toimisto- ja toimitilarakennusten täydennysrakentaminen rakennussuojelu- ja maisemalliset arvot huomioiden.

Suunnittelualue liittyy liikenteellisesti taajamarakenteeseen kaava-alueen eteläpuolella kulkevan Harjamäentien välityksellä. Kaava-alueelle on osoitettu kaksi uutta katua.

4.1.1 Mitoitus

Asemakaavan keskeiset mitoitus tiedot ovat seuraavat:

Asemakaavan mitoitus

	Asemakaava		Muutos	
	Pinta-ala ha	Kerrosala k-m ²	Pinta-ala muutos ha	Kerrosala k-m ²
Asuinpientalojen korttelialue (AP)	0,41	800	0,08	
Palvelurakennusten korttelialue (P)	1,24	5500	1,24	5500
Yleisten rakennusten korttelialue (YL)	1,32	5220	1,32	5220
Liike- ja toimistorakennusten korttelialue (K-9)	3,44	20500	3,44	20500
Toimitilarakennusten korttelialue (KTY)	2,92	13 130	2,92	13 130
Viheralueet (VP, VL, VU)	4,01		2,62	
Erityisalueet (EN, EMT)	0,68	2 000	0,68	2 000
Katualueet	2,46		1,87	
YHTEENSÄ	16,48	47 150	14,16	46 350

4.1.2 Palvelut

Kaava-alue asettuu olemassa olevien kunnallisten ja peruspalvelujen läheisyyteen ja toiminta-alueelle. Asemakaavan toteuttaminen ei vaadi erityisten lisäpalvelujen rakentamista. Asemakaava mahdollistaa edelleen laajan palvelutarjonnan alueen toimitiloissa, joka tukee myös ympäröivien asuinalueiden tarpeita.

4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Asemakaavatyön tavoitteena on pyrkiä kehittämään Harjamäen alueen kokonaiskuvaa, laadukasta rakentamista ja positiivista ilmettä. Tavoitteena on ottaa huomioon kaava-alueelle sijoittuvat rakennetun ympäristön kulttuuriarvot ja edistää niiden säilymistä.

Asemakaavoituksen ja alueen maanomistajien kesken on käyty useita neuvotteluja asemakaavan valmistelun aikana. Neuvotteluissa on käyty läpi maanomistajien toiveita ja tavoitteita omistamiensa alueiden osalta.

4.3 Aluevaraukset

4.3.1 Korttelialueet

AP-11 Asuinpientalojen korttelialue

Merkinällä on osoitettu olemassa oleva Soutajantien ja Harjamäenraitin risteysalueen läheisyyteen sijoittuva asuinpientalojen rakennuspaikka. Rakennuspaikkaa on laajennettu itään. Rakennusoikeutta alueelle on osoitettu 800 kem² ja autojen säilytyspaikaksi varattavaa kerrosalaa 120 kem². Rakentaminen voi olla enintään kaksikerroksista.

- *Jokaisella asunnolla on oltava tarkoituksenmukaisesti näkösuojattu, asuntoon välittömästi liittyvä piha-alue, jonka lyhin sivu on vähintään 3 metriä.*
- *Rakennuspaikalla tulee säilyttää tai istuttaa vähintään 3 metrin mittaisia puita siten, että niiden määrä on vähintään yksi rakennuspaikan pinta-alan 100 m² kohti. Istutukset on toteutettava yhtä aikaa rakennusten kanssa.*
- *Autopaikkoja on osoitettava yksi kerrosalan alkavaa 60 m² kohti, kuitenkin vähintään yksi autopaikka asuntoa kohti ja 1 vieraspaikka 5 asuntoa kohti. Paikoitus tulee järjestää rakennuspaikkakohtaisesti keskitettynä ja autopaikat tulee erottaa leikki- ja oleskelualueesta suojaistutuksin.*
- *Ennen rakennusluvan hakemista on kunnassa hyväksyttävä rakennuspaikkaa koskeva esisuunnitelma.*

P-5 Palvelurakennusten korttelialue.

Merkinnällä on osoitettu Kevättömän sairaalan (S6) rakennuspaikka. Rakennuksessa toimii palvelukoti erityisryhmille. Rakennuspaikalla mahdollistetaan palvelukodin toiminnan laajentaminen osoittamalla rakennuspaikalle 5500 kem² rakennusoikeutta. Rakentaminen voi olla enintään nelikerroksista. Kevättömän sairaalarakennus osoitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi rakennukseksi, jonka inventoinnissa todettuja arvoja tulee vaalia.

- *Rakennusluvan hakemisen yhteydessä on osoitettava, että piha- ja sisäänkäyntijärjestelyt sekä asuntojen asuttavuus täyttävät esteettömän asumisen edellytykset.*
- *Autopaikkoja on osoitettava vähintään yksi kerrosalan 200 m² kohti.*

YL-3 Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue.

Merkinnällä on osoitettu Harjamäen sairaalan vanhan päärakennuksen (S2) rakennuspaikka. Rakennuksessa toimii Siilinjärven kunnan päiväkotipiililinna ja toimintakeskus. Vanha päärakennus osoitetaan suojeltavaksi rakennukseksi, jota ei saa purkaa. Suojelu koskee myös rakennuksen porrashuoneita kiinteine yksityiskohtineen ja materiaaleineen sekä rakennuksen alkuperäisiä ikkunapenkkejä.

- *Autopaikkoja on osoitettava vähintään yksi kerrosalan 150 m² kohti.*

K-9 Liike- ja toimistorakennusten korttelialue.

Merkinnällä on osoitettu kolme erillistä korttelialuetta asemakaavan keskeisimmältä paikalta. Harjamäentien, Isoharjantien ja Harjamäenraitin väliin jäävällä alueella sijaitsee vanha sairaalarakennus ns. Naistalo (S3), joka kaavassa osoitetaan suojeltavaksi rakennukseksi, jota ei saa purkaa. Naistalon länsipuolelle mahdollistetaan uuden rakennuspaikan muodostaminen ja rakennuspaikalle osoitetaan rakennusoikeutta 3000 kem². Rakentaminen voi olla enintään nelikerroksista.

Harjamäenraitin pohjoispuolella olevalla rakennuspaikalla sijaitsee Harjamäen sairaalan uusi päärakennus (S1), joka osoitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi rakennukseksi, jonka inventoinnissa todettuja arvoja tulee vaalia. Rakennusoikeudeksi osoitetaan 6800 kem² ja kerroskorkeudeksi V.

Harjamäen sairaalan uuden päärakennuksen pohjoispuolelle osoitetaan kaksi uutta rakennusala. Korttelialueen itäosaan sijoittuvalla rakennusosalalla rakennusoikeutta osoitetaan 3000 kem² ja kerroskorkeudeksi kIII. Korttelin luoteiskulmaan sijoittuvan rakennusalan rakennusoikeudeksi määrätään 2500 kem² ja kerroskorkeudeksi enintään IV.

Isoharjantien pohjoispuolelle, Piikkien varteen osoitetaan uusi liike- ja toimistorakennusten rakennuspaikka, jolla rakennusoikeutta on 2000 kem² ja rakentaminen voi olla enintään kolmikerroksista.

- *Alueelle saadaan sijoittaa myös ympäristövaikutuksiltaan pääkäyttötarkoitukseen verrattavia työtiloja, kokoontumistiloja sekä opetus- ja kulttuuritoimintaan liittyviä tiloja.*
- *Autopaikkoja on osoitettava vähintään yksi kerrosalan 60 m² kohti.*

KTY-7 Toimitilarakennusten korttelialue.

Merkinnällä on osoitettu Harjamäenraitin varrella sijaitsevat nykyisten T2- ja T3-huoltorakennusten rakennuspaikat, Sakupe Oy:n rakennuspaikka sekä kaava-alueen pohjoisosaan sijoittuvat uudet rakennuspaikat.

Huoltorakennuksena toimiva T2-rakennus osoitetaan suojeltavaksi rakennukseksi, jota ei saa purkaa. Rakennusoikeutta rakennuspaikalle on merkitty 1030 kem² ja kerroskorkeudeksi Ilu.

Kuntosalina ja Sakupe Oy:n sekä muiden yritysten toimitiloina nykyisin toimiva T3-huoltorakennus mahdollistetaan asemakaavassa korvattavaksi uudisrakennuksella. Rakennuspaikalle osoitetaan rakennusoikeutta yhteensä 3000 kem² ja kerroskorkeudeksi kII.

Sakupe Oy:n rakennuspaikkaa on laajennettu pohjoiseen sekä länteen ja rakennusoikeutta toimitilarakentamiselle on osoitettu 6300 kem², mikä mahdollistaa toiminnan kehittämisen ja laajentamisen tulevaisuudessa. Rakentaminen voi olla enintään kaksikerroksista.

Sakupe Oy:n länsipuolelle on kaavassa mahdollistettu kahden uuden toimitilarakennuspaikan muodostaminen. Rakennusoikeutta pohjoisemmalla rakennuspaikalla on 2000 kem² ja eteläisemmällä rakennuspaikalla 800 kem². Rakentaminen voi olla enintään kaksikerroksista.

- *Alueelle saa rakentaa liike- ja toimistorakennuksia sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia työpaikka-, teollisuus- ja varastorakennuksia.*
- *Autopaikkoja on osoitettava vähintään yksi kerrosalan 100 m² kohti.*

4.3.2 Muut alueet

VP Puisto.

Merkinnällä on osoitettu Harjamäentien varrella sijaitseva puistoalue sekä Harjamäenraitin ja Isoharjantien varteen sijoittuvat pienet viheralueet.

VL-3 Lähivirkistysalue.

Merkinnällä on osoitettu kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsevat nykyisin viljelykäytössä olevat peltoalueet.

- *Aluetta hoidetaan maisemallisesti avoimena niittynä tai peltona. Mahdollinen viljelytoiminta ei saa aiheuttaa haittaa tai häiriötä lähiasutukselle.*
- *Alueelle saa rakentaa enintään kevytrakenteisiä polkuja.*

VU Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.

Merkinnällä on osoitettu Harjamäentien ja Harjamäenraitin väliin sijoittuva nykyinen tenniskenttä ja pallokenttä. Kaava-alueen täydennysrakentamisen myötä pallokentän aluetta on jouduttu pienentämään hieman.

EN Energiahuollon korttelialue.

Merkinnällä on osoitettu Isoharjantien päässä sijaitseva puistomuuntamon rakennuspaikka.

- *Alueelle saa rakentaa sähkömuuntamon, jonka suurin sallittu rakennusoikeus on 15 m².*

EN-2 Energiahuollon korttelialue.

Merkinnällä on osoitettu Savon Voima Oyj:n kaukolämpökeskus. Lämpökeskuksen toiminta rakennuspaikalla perustuu ympäristölupaun, jossa annetaan tarkemmat määräykset ja rajoitteet toiminnalle. Lämpökeskuksen pääpolttoaine on nestekaasu, jonka vuoksi keskuksen toimintaa valvoo myös Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Rakennusoikeutta alueelle on osoitettu 2000 kem² ja rakentaminen voi olla enintään kaksikerroksista. Kaukolämpökeskuksen vanhin osa osoitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi rakennukseksi, jonka inventoinnissa todettuja arvoja tulee vaalia.

- Alueelle saa rakentaa kaukolämpökeskuksen tarvittavine polttoainevarastoineen, huoltotiloineen ja piippuineen.
- Laitoksen melutaso saa olla 20 metrin etäisyydellä laitoksesta mitaten korkeintaan 50 dB(A).

EMT Mastoalue.

Merkinnällä on osoitettu telemaston rakennuspaikka. Savon Voima Oyj:n omistamassa piipussa sijaitsevat antennit on tavoitteena siirtää oikeaan tukiasemamastoon, sillä piippu ei kestä tulevaisuuden vaatimia ratkaisuja.

et Alue, jolle saa sijoittaa jätekeräyspisteen

Harjamäentien ja Soutajantien kulmukseen, palvelurakennusten korttelialueen eteläreunaan, on osoitettu alue, jolle voidaan toteuttaa jätteenkeräyspiste. Jätekkukko on esittänyt, että Siilinjärven kirkonkylän länsiosaan tulisi osoittaa paikka ekopisteelle, joka olisi helposti saavutettavalla paikalla.

ma-sv Alueen osa, jolle saa rakentaa maanalaisia/maapeitteisiä nestekaasusäiliöitä

Savon Voima Oyj:n Harjamäen kaukolämpökeskus käyttää polttoaineenaan nestekaasua. Kaukolämpökeskuksen rakennuspaikalle on merkitty alue, jolle saa rakentaa maanalaisia/maapeitteisiä nestekaasusäiliöitä.

Alueen suunnittelussa on selvitettävä Seveso-direktiivin mukaisten varastosäiliöiden toimintaan liittyvät riskit suuronnettomuusvaaran kannalta. Alueelle rakentamisen on tarkoitettu perustuvaksi yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Lupaharkinnan yhteydessä tulee huomioida erityisesti alueella oleva onnettomuusvaara ja ottaa huomioon turvallisuuden edellyttämät etäisyydet. Suunnitelmaessa alueen käyttöä on palo- ja pelastusviranomaisille ja toiminnanharjoittajille sekä tarvittaessa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) varattava mahdollisuus lausunnon antamiselle.

sr-1 Alue, jonka kulttuurihistoriallinen merkitys säilytetään

Harjamäentien ja Harjamäenraitin välinen alue, johon sijoittuvat vanha sairaalan päärakennus (S2), ns. Naistalo (S3) ja mäntyä kasvava puistoalue on asemakaavassa osoitettu alueeksi, jonka kulttuurihistoriallinen merkitys säilytetään. Alueen rakennus- ja kulttuurihistorialliset sekä maisemallisesti arvokkaat ominaispiirteet on otettava huomioon niin, että aluekokonaisuuden perusluonne säilyy.

pv-6 Vedenhankinnalle tärkeä pohjavesialue

Merkinnällä on osoitettu nykyinen voimassa oleva Harjamäki-Kasurila pohjavesialueen raja- ja pohjavesialueella sijaitsevat rakennuspaikat.

- Rakentamista ja muita toimenpiteitä saattaa rajoittaa vesilain 3 luvun 2 § mukainen pohjavedenmuuttamiskielto ja ympäristösuojelulain 8 § mukainen pohjaveden pilaamiskielto.
- Alueelle ei sallita maalämpökaivojen rakentamista.
- Katu-, liikenne- ja pysäköintialueet on päällystettävä ja niillä syntyvät hulevedet on koottava ja johdettava suunnitellusti pohjavesialueen ulkopuolelle.
- Alueella ei saa säilyttää, varastoida tai käsitellä nestemäisiä polttoaineita eikä muita pohjavettä pilaavia aineita ilman asianmukaista lupaa.
- Öljysäiliöt on sijoitettava rakennuksen sisätiloihin tai maan päälle vesitiiviiseen suojaaltaaseen, jonka tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan öljyn määrä.
- Ennen rakennusluvan myöntämistä sellaiselle laitokselle, joka saattaa aiheuttaa pohjaveden pilaantumista, on varattava vesi- ja ympäristösuojeluviranomaisille tilaisuus lausunnon antamiseen.

Katualueet

Kaava-alueelle sijoittuu kaksi uutta katua. Kaava-alueen kiertävä kokoojakatu jatkuu Isoharjantienä ja siitä pohjoisen suuntaa erkanevat tonttikatu Piikkitie.

Isoharjantien ja Harjamäenraitin katualuevaraukset mahdollistavat kevyen liikenteen väylien rakentamisen Isoharjantien länsipuolelle ja Harjamäenraitin pohjoispuolelle rakennusten S1 ja S3 läheisyydessä. T3 huoltorakennuksen mahdollinen purkaminen ja paikalle osoitettu uudisrakentaminen mahdollistaa Vanhan päärakennuksen pohjoispuolella Harjamäenraitin kehittämisen turvallisemmaksi kevyelle liikenteelle. Harjamäenraitti osoitetaan osittain vain jalankulkijoiden ja polkupyöräilijöiden käyttöön.

Soutajantien, Melojantien ja Harjamäenkierron risteysalueelle on kaavatyön yhteydessä tutkittu mahdollisuutta rakentaa kiertoliittymä, mikäli se tulevaisuudessa nähdään tarpeelliseksi. Risteysalueen läheisyyteen sijoittuvien rakennuspaikkojen osalta aluevarauksissa on jo huomioitu mahdollinen kiertoliittymän sijoittuminen alueelle. Melojantien pohjoispuolella sijaitsevasta puistoalueesta joudutaan mahdollisen kiertoliittymän rakentamisen yhteydessä liittämään osa katualueeseen.

Vesihuolto

Harjamäen kaava-alue kuuluu Kuopion Vesi Oy:n toiminta-alueeseen. Alueella on rakennettua vesihuoltoverkostoa, joihin alueen nykyiset kiinteistöt on liitetty. Kaava-alueen vesihuoltoverkostot sijoittuvat pääasiassa katu- ja muille yleisille alueille, mutta alueella on myös vesihuoltoverkostoja, jotka sijoittuvat tonteille. Asemakaavaan on merkitty tarvittavat putkirasitevaraukset olevia vesihuoltoverkostoja varten. Kaavassa osoitetut uudet rakennuspaikat sijoittuvat olemassa olevien vesihuoltoverkostojen läheisyyteen. Mikäli kaavassa esitettyjä uusien rakennuspaikkojen tonttijakoja muutetaan myöhemmin, tulee tonttien rajautua katualueisiin siten, että kiinteistöille voidaan osoittaa liittymä vesihuoltoverkostoihin vesihuoltolain mukaisesti tontin rajalle. Nykyisten vesihuoltoverkostojen sijoittuminen alueelle tulee ottaa huomioon tonttien ja yleisten alueiden saneeraus- ja rakentamistöissä.

Kaava-alueen tonteilla on varauduttava kiinteistökohtaiseen paineenkorotukseen, mikäli vesijohtoverkoston painetaso ei riitä tontin painevaatumusten täyttämiseen. Kiinteistöjen tulee varautua myös kiinteistökohtaiseen jätevesien pumppaukseen rakennettaessa yleisen viettoviemäritason alapuolelle. Alueen painetaso ja uusien tonttien liittymiskorot ja padotuskorkeudet vesihuoltoverkostojen liitospaikoissa määritellään myöhemmin kiinteistölle annettavassa liitospaikkalausunnossa.

Mikäli asemakaavan mukaisella tontilla (Sakupe) on poikkeavaa vedenkulutusta, on tontilla varauduttava kiinteistökohtaisen vesisäiliön hankintaa. Huomioitava, että poikkeavasta vedenkulutuksen kasvusta on aina neuvoteltava etukäteen Kuopion Veden kanssa, ja tarvittaessa varautua mm. kiinteistökohtaisen vesisäiliön hankintaan tai jätevesien viivytykseen tontilla.

4.4 Kaavan vaikutukset

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Suunnittelualue täydentyy monipuolisella toimisto-, toimitila- ja liikerakentamisella sekä palvelurakentamisella. Suunnittelualue tiivistyy ja alue kytkeytyy hyvin nykyiseen liikenneverkkoon. Asemakaava mahdollistaa Harjamäen alueen elinvoimaisuuden säilymisen ja kehittämisen, johon liittyy mm. suojeltavien rakennusten käytön turvaaminen. Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ovat positiivisia.

Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön

Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön tulevat olemaan jonkin verran negatiiviset, kun vanha, jo Harjamäen sairaala-aikana muodostunut ympäristö / miljöö muuttuu osin tiiviimmäksi toimisto- ja palvelualueeksi ja alueen alkuperäisiä liikenneyhteyksiä muutetaan. Kaavaratkaisun myötä myös alueen kulttuuriympäristön kannalta tärkeä puistomaisuus ja avoin peltoalue tulevat jossain määrin pienenemään, kun alueen rakennuskanta täydentyy.

Kaavaratkaisussa on kuitenkin pyritty ottamaan huomioon alueella olevat kulttuurihistorialliset rakennukset sekä mm. Harjamäentien varrella oleva komea mäntyvaltainen kokonaisuus sekä alueella sijaitsevien puistoalueiden osittainen säilyminen.

Asemakaavassa esitetyissä suojelumerkinnöissä ja -määräyksissä on otettu huomioon maakuntakaavan ja Kirkonkylän yleiskaavan aikana tehdyt selvitykset, kaavan laadinnan aikana valmistunut rakennus- ja alueinventointi, ylemmillä kaavatasoilla esitetyt suojelumääräykset ja –suositukset sekä alueen maanomistajien esittämät toiveet ja tavoitteet. Asemakaavalla on suojeltu arvokkaimmat Harjamäen alueen rakennukset sekä aluekokonaisuus ja ohjattu uutta rakentamista siten, että se sopeutuu alueen ympäristöön.

Harjamäen vanha päärakennus (S2) on asemakaavan laadinnan yhteydessä nähty alueen arvokkaimmaksi rakennukseksi. Asemakaavassa rakennus osoitetaan suojeltavaksi rakennukseksi, jota ei saa purkaa. Suojelu ulotetaan koskemaan myös porrashuoneita kiinteine yksityiskohtineen ja materiaaleineen sekä rakennuksen alkuperäisiä ikkunapenkkejä.

Naistalo (S3) ja huoltorakennus (T2) ovat myös alueen tärkeitä rakennuksia, joilla on rakennushistoriallista, historiallista ja maisemallista merkitystä. Nämä rakennukset ovat osoitettu suojeltaviksi rakennuksiksi, joita ei saa purkaa. Suojelu ei koske rakennusten sisätiloja, toisin kuin vanhassa, miljöön ja historian kannalta alueen merkittävimmässä päärakennuksessa.

Harjamäen uusi päärakennus (S1), Kevättömän sairaala (S6) sekä lämpökeskuksen (T1) ja huoltorakennuksen (T3) vanhimmat osat ovat osa Harjamäen alueen sairaalahistoriaa ja osa merkittävää sairaala-alueita. Edellä luetellut rakennukset, T3 huoltorakennuksen vanhaa osaa lukuunottamatta, osoitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi rakennuksiksi, joiden inventoinnissa todettuja arvoja tulee vaalia.

T3 huoltorakennuksen vanha osa on rakennettu vuonna 1959 ja uudempi osa vuonna 1986. Rakennuksen talotekniikka ja rakenteet eivät enää vastaa nykyisiä tarpeita ja rakennuksen on todettu olevan niin huonokuntoinen, ettei sitä kannata lähettää korjaamaan. Tämän vuoksi asemakaavassa paikalle on mahdollistettu uuden toimitilarakennuksen rakentaminen.

rakennus / alue	suojelumääräys	perusteet
Hajamäen keskusalue	/sr-1	maakunnallisesti merkittävä alue
vanha päärakennus, S2	sr-3	maakunnallisesti merkittävä kohde ja alueen tärkein rakennus (suojelussa huomioitu myös sisätilat)
Naistalo, S3	sr-2	maakunnallisesti merkittävä kohde
huoltorakennus, T2	sr-2	maakunnallisesti merkittävä kohde
uusi päärakennus, S1	kr-1	paikallisesti merkittävä kohde
Kevättömän sairaala, S6	kr-1	paikallisesti merkittävä kohde
lämpökeskus, T1 (vanha osa)	kr-1	paikallisesti merkittävä kohde
huoltorakennus, T3 (vanha osa)	-	rakennus huonokuntoinen

Harjamäen rakennus- ja alueinventoinnissa todettuja ympäristön arvoja on asemakaavassa pyritty huomioimaan ennen kaikkea Harjamäentien varren näkymien osalta. Kadun varrella sijaitsevat korttelialueet sekä mäntyvaltainen puistoalue on osoitettu alueeksi, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti sekä maisemallisesti arvokkaan alueen ominaispiirteet on otettava huomioon niin, että aluekokonaisuuden perusluonne säilyy. Puistoalueen läpi kulkeva, alueen alkuperäinen, Harjamäentien ja sairaalarakennus S1:n välinen lounas-koillisen suuntainen tieyhteys on pystytty säilyttämään osittain.

Isoharjantien ja Harjamäenraitin risteysalueen ympäristö on rakennus- ja alueinventoinnissa todettu olevan puistomaisen alueen ydintä ja samalla herkintä aluetta. Tällä osalla aluetta ei asemakaavassa osoiteta uutta rakentamista. Mahdolliset muutokset katuverkossa

voivat aiheuttaa tarvetta leventää Isoharjantietä sekä Harjamäenraittia S1 ja S3 rakennusten läheisyydessä.

Harjamäen sairaalan alkuperäinen, 1920-luvun klassismia edustava betoninen portti on aikojen saatossa jäänyt Harjamäentien ja kevyen liikenteen väylän väliin. Portti on suhteellisen hyvässä kunnossa, mutta sijainti katualueella voi vaarantaa sen säilymisen. Alueelle laadittu inventointi esittää portin siirtämistä päärakennuksen kanssa samalle tontille, jolloin portin säilymisedellytykset olisivat paremmat. Portin siirtämisestä päärakennuksen kanssa samalle rakennuspaikalle on käyty alustavaa keskustelua, mutta siirto vaatii lisäselvityksiä.

Vaikutukset maisemaan ja taajamakuvaan

Asemakaava tiivistää Harjamäen alueen taajamakuvaan alueelle osoitettavalla täydennysrakentamisella. Alueen taajamakuva tulee muuttumaan, kun nykyisille pysäköintialueille, viheralueille ja viljelykäytössä olevalle peltoalueelle mahdollistetaan toimisto-, toimitila- ja palvelurakennusten rakentaminen. Taajamakuvaan muokkaa tulevaisuudessa myös alueelle mahdollistettu uusi katuyhteys.

Alueen vanhaa, arvokkainta taajamakuvaan Harjamäentien varrella pyritään muuttamaan mahdollisimman vähän. Uusi rakennuskanta on suunniteltu sijoittuvan pääosin vanhojen sairaalarakennusten taakse tai niiden viereen Harjamäentieltä päin katsottuna sekä masoittelultaan vanhoille rakennuksille alisteisiksi. Tämä mahdollistaa alueen maisemallisesti ja taajamakuvallisesti arvokkaimpien rakennusten näkymisen useasta eri ilmansuunnasta.

Vaikutukset liikenteeseen

Kaava-alueen nykyiset liikennejärjestelyt ovat muodostuneet aikojen saatossa sairaala-aikaisten liikkumisjärjestelyjen pohjalta. Laadittu kaavaratkaisu hyödyntää pääosin olemassa olevaa liikenneverkkoa, mutta aiheuttaa myös verkoston täydennys- ja saneeraustarpeita.

Uudet toimisto- ja toimitilarakennukset sekä palvelurakennukset tuovat katuverkolle uutta liikennettä, mihin suunnitelluilla liikennejärjestelyiden muutoksilla voidaan vastata. Kaavan liikenteellisiä vaikutuksia on tutkittu alueelle laaditun liikenneselvityksen yhteydessä, jotta alueen uudisrakentamisen tuoma liikennekuorma ei vaikuttaisi heikentävästi katuverkon toimivuuteen.

Kaavatyön yhteydessä valmistuneen liikenneselvityksen mukaan käynnissä olevassa asemakaavatyössä tarkasteltu uusi maankäyttö on lähinnä täydennysrakentamista eikä sen toteuttaminen aiheuta uusia liikenneverkon täydentämistarpeita. Maaningantien ja Harjamäentien liittymään tulisi tehdä tarvittavat näkemäraivaukset, jotka olisi hyvä tehdä jo nykytilanteessa.

Harjamäen alueen kehittäminen mahdollistaa joukkoliikenteen toimintaedellytysten säilymisen ja mahdollisesti myös kehittymisen.

Vaikutukset yhdyskuntatalouteen

Työpaikkojen osalta kaavaratkaisu monipuolistaa työpaikkatarjontaa ja vähintäänkin turvaa nykyisten työpaikkojen säilymisen.

Vaikutukset luonnonympäristöön

Kaava on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja ilmastopoliittisen ohjelman mukainen, sillä se tiivistää Harjamäen taajamarakennetta ja hyödyntää olemassa olevaa infrastruktuuria. Asemakaavassa esitettyjen, uusien liikennejärjestelyjen myötä tavoitteena on ollut selkiyttää Harjamäen keskusta-alueen jalankulkua ja pyöräilyä sekä edistää joukkoliikenteen käyttöä tulevaisuudessa, ja näin ollen vähentää liikenteestä aiheutuvia päästöjä.

Kaava-alue sijoittuu pohjavesialueelle, jonka vuoksi asemakaavan pohjavesialuetta koskevassa kaavamääräyksessä on määrätty, että alueella syntyvät hulevedet on koottava ja johdettava suunnitellusti pohjavesialueen ulkopuolelle ja alueella ei saa säilyttää pohjavettä pilaavia aineita ilman asianmukaista lupaa. Maalämpökaivojen rakentamista alueelle ei sallita. Kaava-alue on liitettävissä olemassa olevaan vesi- ja viemäriverkostoon ja alueella syntyvät hulevedet ovat johdettavissa olemassa olevaan hulevesiviemäriverkostoon.

Kaava-alueella sijaitsevan kaukolämpökeskuksen osalta laitoksen ympäristöluvassa määrätään tarkemmin lämpökeskuksen toiminnan rajoitteet ja toimet pohjaveden suojelemiseksi.

Vaikutukset ihmisen elinoloihin ja elinympäristöön

Laaditun kaavaratkaisun myötä Harjamäentien ja Harjamäenraitin väliin sijoittuva viheralue kapenee, joka aiheuttaa pieniä muutostarpeita myös alueella sijaitsevalle pallokentälle. Kaava mahdollistaa kuitenkin tenniskentän sekä pallokentän säilymisen alueella. Harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet kaava-alueella näin ollen säilyvät lähes ennallaan. Suunnittelualueelle mahdollistetaan toimisto-, toimitila- ja palvelurakentamista sekä liikeraikentamista. Lähiympäristön asukkaiden elinpiiri vilkastuu hieman lisärakentamisen myötä. Alueelle sijoittuva rakentaminen houkuttelee alueelle uusi palveluita ja yritystoimintaa, mitkä tulevat myös lähialueiden asukkaiden käyttöön.

Asemakaavalla alueelle mahdollistettu lisärakentaminen muuttaa lähiympäristöä suhteessa naapurikiinteistöihin. Lähialueen asukkaat saattavat kokea muutoksen heikennyksenä nykytilanteeseen mm. maisemallisten tekijöiden osalta. Lisärakentamisella ei vaikeuteta mitään väestöryhmän toimintamahdollisuuksia lähiympäristössä.

Harjamäentien ja Soutajantien kulmukseen mahdollistetaan ekopisteen rakentaminen, joka palvelee koko Harjamäen, Vesijärven ja mahdollisesti myös Hamulan asukkaita.

4.5 Ympäristön häiriötekijät

Savon Voima Oyj:n omistaman Harjamäen lämpökeskuksen rakennuspaikalla on mahdollisesti pilaantunut maa-alue, polttoaineen tankkauspaikka. Samaisen lämpökeskuksen rakennuspaikalla on Seveso III-direktiivin mukainen maapeitteinen nestekaasusäiliö. Säiliön koko on 49 tonnia.

Yli 5 tonnia, mutta alle 50 tonnia olevien maanalaisen nestekaasun varastosäiliöiden suojaetäisyydet ulkopuolisiin kohteisiin on määritetty seuraavasti:

- toisen raja, yleinen liikenneväylä, nestekaasuväestön toimintaan kuulumattomat rakennukset: 5 metriä
- kiinteistön ulkopuolisista asuinrakennuksista rivitalot, omakotitalot ja liikenteen solmukohtat: 15 metriä
- kiinteistön ulkopuoliset koulut, hotellit, kerrostalot, suurmyymälät ja muut suuren väkijoukon kokoontumiseen tarkoitettut rakennukset sekä hotellien majoitustilat: 30 metriä.

Kaavaratkaisussa toisen raja, yleinen liikenneväylä ja nestekaasuväestön toimintaan kuulumattomat rakennukset sijaitsevat yli 5 metrin päässä säiliöistä. Lähin liikenneväylä, Myllyharjuntie sijaitsee noin 44 metrin etäisyydessä säiliöstä.

30 metrin säteelle säiliöistä ei sijoitu kiinteistön ulkopuolisia kouluja, hotelleja, kerrostaloja, suurmyymälöitä tai muita suuren väkijoukon kokoontumiseen tarkoitettuja rakennuksia eikä hotellien majoitustiloja. Lähin rakennus, toimisto- ja varastorakennuksena nykyisin toimiva T3-rakennus sijaitsee noin 28 metrin päässä säiliöstä ja päiväkotipiililinnä noin 110 metrin päässä. Lähimmät kiinteistön ulkopuoliset asuinrakennukset sijaitsevat noin 220 metrin päässä säiliöistä. Kaavaluonnoksessa esitetyt, uudet mahdolliset toimistorakennukset sijoituvat noin 85 metrin päähän säiliöstä.

Maapeitteinen nestekaasusäiliö on asemakaavassa osoitettu merkinnällä (ma-sv): ”Alueen osa, jolle saa rakentaa maanalaisia nestekaasusäiliöitä. Alueen suunnittelussa on selvitetävä Seveso-direktiivin mukaisten varastosäiliöiden toimintaan liittyvät riskit suuronnettomuusvaaran kannalta. Alueelle rakentamisen on tarkoitettu perustuvaksi yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Lupaharkinnan yhteydessä tulee huomioida erityisesti alueella oleva onnettomuusvaara ja ottaa huomioon turvallisuuden edellyttämät etäisyydet. Suunniteltaessa alueen käyttöä on palo- ja pelastusviranomaisille ja toiminnanharjoittajalle sekä tarvittaessa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) varattava mahdollisuus lausunnon antamiselle.”

4.6 Kaavamerkinnot ja – määräykset

Kaavamerkinnot ja – määräykset ovat ympäristöministeriön kaavamerkintäpäättökseen ja Siilinjärvellä noudatetun yleisen linjauksen mukaisia.

Kaavakartalla esitetyt merkintöjen ja määräysten sisältö on selostettu kohdassa 4.3.

4.7 Nimistö

Kaava-alueelle sijoittuu kaksi uutta katua. Kaava-alueen kiertävä kokoojkatu jatkuu Isoharjantienä ja siitä pohjoisen suuntaa lähtevä tonttikatu on nimetty Piikkitieksi.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

5.1 Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Tärkeimmät rakentamista ohjaavat määräykset on kirjattu asemakaavaan ja asemakaavamääräyksiin. Rakentamisen laadun ja yhtenäisen ilmeen huomioimiseksi ja rakennussuojeluarvojen varmistamiseksi kaava-alueelle on laadittu lisäksi rakennustapaohje.

Kuva 21 Havainnekuva kaavan mahdollistamasta rakentamisesta.

5.2 Toteuttaminen ja ajoitus

Alueen toteuttaminen ja täydennysrakentaminen on mahdollista aloittaa Harjamäenraitin varrella ja nykyisillä rakennuspaikoilla heti kaavan lainvoimaiseksi tulon jälkeen. Rakennusten laajentamisia ja osa uusista rakennuspaikoista on mahdollista toteuttaa nykyiseen katu- ja kunnallistekniseen verkostoon tukeutuen. Isoharjantien jatkeen ja Piikkitie rakennuspaikkojen toteuttaminen edellyttää katujen ja kunnallistekniikan rakentamista. Toteuttamisen tarkempi aikatauluttaminen ja rakentamisen vaiheistus jää alueen maanomistajien ratkaistavaksi. Alueelle sijoittuvan täydennysrakentamisen kokonaismäärä huomioon ottaen toteutus tulee ajoittumaan usealle vuodelle. Toteutuksen aikatauluun vaikuttaa olennaisesti yleinen taloudellinen tilanne sekä toimitilojen kysyntä.

5.3 Toteutuksen seuranta

Asemakaavan toteutumista seurataan tiiviissä yhteistyössä Siilinjärven kunnan kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja yhdyskuntatekniikan sekä muiden asiassa oleellisten viranomaisten kanssa.

Asemakaavan toteutuksen seurannassa on erityisesti kiinnitettävä huomiota rakennetun kulttuuriympäristön arvojen säilymiseen, taajamakuvaan ja rakennusten arkkitehtuuriin sekä rakennuspaikkojen piha-alueiden suunnitteluun ja toteutukseen.

Liite 1 Tilastotiedot

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	749 Siilinjärvi	Täyttämispvm	20.10.2020
Kaavan nimi	Harjamäki		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	17.08.2020
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	14.11.2019
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	749 2500
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	16,4801	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	14,1641
Maanalaisien tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	2,3160

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	16,4801	100,0	47150	0,29	14,1641	46350
A yhteensä	0,4122	2,5	800	0,19	0,0840	
P yhteensä	1,2383	7,5	5500	0,44	1,2383	5500
Y yhteensä	1,3183	8,0	5220	0,40	1,3183	5220
C yhteensä						
K yhteensä	6,3550	38,6	33630	0,53	6,3550	33630
T yhteensä						
V yhteensä	4,0136	24,4			2,6166	
R yhteensä						
L yhteensä	2,4593	14,9			1,8685	
E yhteensä	0,6834	4,1	2000	0,29	0,6834	2000
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset [lkm]	Suojeltujen rakennusten muutos [k-m ² +/-]
Yhteensä	3	9450

Alamerkinnyt

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	16,4801	100,0	47150	0,29	14,1641	46350
A yhteensä	0,4122	2,5	800	0,19	0,0840	
AP	0,4122	100,0	800	0,19	0,0840	
P yhteensä	1,2383	7,5	5500	0,44	1,2383	5500
P	1,2383	100,0	5500	0,44	1,2383	5500
Y yhteensä	1,3183	8,0	5220	0,40	1,3183	5220
YL	1,3183	100,0	5220	0,40	1,3183	5220
C yhteensä						
K yhteensä	6,3550	38,6	33630	0,53	6,3550	33630
K	3,4389	54,1	20500	0,60	3,4389	20500
KTY	2,9161	45,9	13130	0,45	2,9161	13130
T yhteensä						
V yhteensä	4,0136	24,4			2,6166	
VP	0,6090	15,2			0,6090	
VL	2,1854	54,4			2,1854	
VU	1,2192	30,4			-0,1778	
R yhteensä						
L yhteensä	2,4593	14,9			1,8685	
Kadut	2,1557	87,7			1,7037	
Pihakadut					-0,1388	
Kev.liik.kadut	0,3036	12,3			0,3036	
E yhteensä	0,6834	4,1	2000	0,29	0,6834	2000
EN	0,6575	96,2	2000	0,30	0,6575	2000
EMT	0,0259	3,8			0,0259	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset [lkm]	Suojeltujen rakennusten muutos [k-m ² +/-]
Yhteensä	3	9450
Asemakaava	3	9450

